

Upravišтво: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.

Insertni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka uli-
ca št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.

Računi pri poš. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga číslo 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Narodna zrna mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Tele-
fon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Maribor, Gosposka ulica 11, Telefon
št. 2440.

Celje, Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi
po tarifu.

Nemški konkordat

V četrtek je bil v Rimu podpisan konkordat med novo hitlerjevsko Nemčijo in papeško stolico. Nekaj njegovih najvažnejših določb smo že objavili. Sedaj prinašamo nemški listi službeno besedilo te važne pogodbe, ki je v marsikaterem oziru največjega načelnega pomena za odnose katoliške cerkve napram državi. Kar naprej naj rečemo, da je bila naša kraljevina v svojem stremeljenju, da bi uredila svoje razmerje napram papeški stolici potom konkordata, v svojem predlogu mnogo skromnejša, toda na žalost naš konkordat še do danes ni mogel biti sklenjen.

Kar se tiče predvsem zunanjih okoliščin, je zlasti značilno, da je bil konkordat, ki je izraz polnega medsebojnega zaupanja in prijateljstva med državo in cerkvijo, podpisan v trenutku, ko je hakenkrajclerski režim do temelja razdeljal ogromno politično stavbo katoliške cerkve v Nemčiji in ko je Hitler do poslednje konsekvence izvedel prvenstvo državnih interesov nad vsakim drugim interesom. Nič manj zanimivo ni, da je pri zaključnih pogajanjih kar najbolj aktivno sodeloval prelat Kaas, predsednik razpuščenega centra. Pač lep dokaz, kako globoko je nemška katoliška duhovščina prepričana o nacionalnem duhom.

Ali vse te zunanje značilne znake nadkriljuje pomen stvarne vsebine zaključnega konkordata. Hitler je že drugi zastopnik absolutistične države in nacionalistične ideje, s katerim sklepa Sv. stolica prijateljsko pogodbo, priznava joč njegova načela. Lateranski pakt od 21. februarja 1929. je stvoril zavezništvo med fašizmom in Vatikanom, nemški konkordat od 20. julija 1933 pa predstavlja po službenih komentarjih nemškega časopisa zavezništvo katoliške cerkve z narodno socialistično državo. Hitlerjevo tezo, da je politika v Nemčiji izključno polje organiziranega narodnega socializma, je Sv. stolica indirektno priznala s statuiranjem splošnega in baš zato preko nemških mej važnega načela, da je treba cerkev in njene služabnike izločiti od vsakega udeleževanja na političnem polju. Zato prevzema papež v členu 32. konkordata obveznost, da je duhovnikom in redovnikom prepovedano članstvo v katerikoli politični stranki in s tem tudi vsako strankarsko politično delovanje. Nemška država priznava in daje zaščito le takim katoliškim organizacijam in društvom, ki služijo izključno verskim, čisto kulturnim in karitativnim svrham in imajo poleg tega cerkveni značaj, to je, da so podrejene cerkvenim oblastvom. Za vse druge katoliške organizacije, zlasti za socialne in stanovske, si država pridržuje, da jih uvrsti v svoje splošne organizacijske enote, za vsako pa si rezervira pravico, da odloči, ali ta organizacija strogo upošteva zahtevo, da se pod nobenim pogojem ne meša v politiko. Kar se tiče spornih in omladinskih organizacij, prevzema država samo obveznost, da bo skrbela, da se članom teh organizacij omogoči izpolnjevanje verskih dolžnosti in da se ne zalj njihovi verski in moralni čuti. Vprašanje katoliških organizacij je torej od začetka do konca rešeno v smislu njihove absolutne depolitizacije in omejitve cerkve izključno le na duhovno polje. Kdor bi torej v bodoče v Nemčiji vodil kako posebno katoliško politiko, bi grešil tudi proti zapovedim samega najvišjega poglavarja katoliške cerkve.

Silno zanimive so tudi odredbe glede verskega pouka v šoli. Država se je sicer obvezala, da očuva katoliški verski pouk kot reden predmet na osnovnih, strokovnih, srednjih in tako zvanih višjih šolah, toda imenovanje učiteljev verouka in določanje učne snovi ter izbira učnih knjig so njena stvar. Predpisano je le, da se mora šolska uprava glede veroučiteljev, ki bodo po ogromni večini pripadali laičnemu elementu, glede učne snovi in učnih knjig sporazumeti z višjo cerkveno oblastjo. Zato pa na drugi strani člen 22. konkordata izrecno predpisuje, da se mora tudi pri verouku polagati posebna važnost na vzgojo patriotične, državljanske in socialne zavesti. Načelne važnosti je tudi dejstvo, da je papeška stolica s konkordatom vzela na znanje v Nemčiji obstoj obiligrati civilni zakon. Nemška vlada je za protiustniško pristala na prvenstvo cerkvene poroke pred civilno samo v primeru smrtno nevarne bolezni enega izmed zaročencev in na v primeru izjemne moralne sile, o kateri na mora sam škof izdati posebno potrdilo, pristojni župnik pa tako poroko nemudoma prijaviti matricularnemu uradu.

Imenovanje cerkvenih dostojanstvenikov ostane stvar papeža, izvršiti pa se sme šele, ko sporoči papeška stolica ime kandidata državi in ta izjavi, da nima proti njemu nikakih pomislekov splošnega političnega značaja.

Nemška država in nemški narod sta s konkordatom vzeta pod posebno zaščito katoliške cerkve. Člen 30. konkordata predpisuje, da se morajo ob nedeljah in praznikih v nemških škofijskih in župnijskih cerkvah ter podružnicah, kakor tudi v samostanskih svetiščih po

ZASEDANJE NARODNE SKUPŠČINE

**Včeraj se je sestala Narodna skupščina k dvodnevni zasedanju, da reši nekatere nujne stvari — Sprejem zakona o agrarnih odnosa-
jih v Bosni in Hercegovini**

Beograd, 24. julija p. Po daljšem predsedku se je danes dopoldne zopet sestala Narodna skupščina, da nadaljuje svoje zakonodajno delo. Na dnevnem redu današnje seje je bil poleg drugega zakonski načrt o ureditvi agrarnih odnosov v Bosni in Hercegovini.

Seja se je pričela ob 10.45 in jo je otvoril predsednik dr. Kumanud. Takoj po otvoritvi je tajnik, narodni poslanec Ivan Mravlje, prečital zapisnik, ki mu je poslanec Ivan Lončarevič dodal pripombo, glede rezultata glasovanja o likvidaciji agrarne reforme. Predsednik je Lončarevičev popravek sprejel in bo vmešan v stenografske beležke.

Predsednik dr. Kumanud je imel končno kratek spominski govor za pokojnim narodnim poslancem Lazarjem Kuzmanovičem, ki je nedavno umrl. V svojem govoru je poudaril, da je bil pokojni narodni poslanec eden izmed najnovejših zastopnikov ljudstva. Narodna skupščina se je z vzklikom »Slava mu!« poklonila mornom pokojnika.

Narodni skupščini je bila nato sporočena cela vrsta zakonov, ki so bili v Narodni skupščini že sprejeti in sedaj odobreni tudi od senata. Minister za vojsko in mornarico je predložil načrt zakona o Rdečem križu kraljevine Jugoslavije ter zahteval nujnost za njegovo obravnavo. Poslanci so burno pozdravili ministra ge-

nerala Stojanovića, ki je poudaril, da je zakonski načrt velikega pomena za obrambo države in naroda, nakar je bila nujnost soglasno sprejeta.

Ministra za kmetijstvo in zunanje zadeve sta skupščini predložila mednarodno konvencijo o lovu na kite, trgovinski in zunanji minister pa trgovinsko pogodbo med našo državo in Madžarsko. Za poslednjo sta zahtevala nujno obravnavo. Zakonski načrt o trgovinski pogodbi z Madžarsko bo izročen nemudoma v proučitev skupščinskemu odboru, ki je proučeval konvencije te vrste.

Narodni poslanci Gavro Milošević in tovariši so skupščini predložili zakonski načrt o jugoslovenskem nacionalnem hramu. Po tem načrtu bi prišel za hram v postev Lovćen, kjer je že Njegošev grob. Hram bi se zgradil s sredstvi ministrstev za prosveto, za promet ter za šume in rude. Načrte bi izvedel poseben odbor, v katerem bi bil ban zetske banovine, metropolit crnogorski, cetinjski in njeguški župan, narodna poslanca cetinjskega sreza in Bara ter starešina sokolske župe na Cetinju.

Med manj važnimi sporočili je sprejela Narodna skupščina na znanje večje število interpelacij. Narodni poslanec Anton Cener je vložil interpelacijo na vojnega ministra zaradi vpoklica k orožnim vajam kmečkih ljudi (konkretno Valentina Kolesca) v času, ko so najbolj zaposleni na

polju. Za svojo interpelacijo je zahteval prvenstvo, na katero je minister pristal. Narodni poslanec Mita Dimitrijevič je vložil interpelacijo na zunanjega ministra o pomenu mednarodno političnih odnosov med Rusijo in Malo antanto.

Sledili so odgovori ministrov na razna vprašanja. Minister za vojsko in mornarico general Stojanović je na interpelacijo poslanca Dimitrijeviča glede pokojninskega fonda delavcev, ki so namešteni pri vojni-tehničnem zavodu v Kragujevcu odgovoril, da se bo to vprašanje čimprej in čimbolje uredilo. Interpelant se je zadovoljil z ministrovim odgovorom. Kar se tiče interpelacije narodnega poslanca Aleksa glede dobave ovsa drinski divizijski oblasti je minister pojalnil, da so bile dobave izvršene neposredno od pridelovalcev ovsa, tako da je bilo prizadeto ljudstvo povsem zadovoljno. Oves se je nakupil po dnevnih cenah. Poslanec Aleksić se je zadovoljil z odgovorom, vendar je prošil, naj bi komisije, ki so bile postavljene za nabavo ovsa, poslovale ekspeditivneje.

Minister za javna dela dr. Srkulj je na vprašanje narodnega poslanca Živojinovića o regulaciji Morave ter na vprašanje narodnega poslanca Sokića, ki je zahteval, da se proglasi banovinska cesta Prizren-Djakovica-Peč za državno cesto, odgovoril, da sta obe vprašanji v zvezi s finančnimi sredstvi ter da ju bo po možnosti upošteval.

Poljedelski minister dr. Tomašić je na vprašanje poslanca Živojinovića o redukciji nameštencev v žrebanju Ljubicevo dal kraji odgovor, s katerim se je interpelant zadovoljil. Na zahtevo istega interpelanta o materialni podpori in oprostitvi davkov in poštarin v korist kolu jahčev je minister dr. Tomašić odgovoril, da je materialna podpora društvu zagotovljena, vprašanje davkov in poštarin pa ne spada v njegovo kompetenco.

Narodna skupščina je prešla nato na dnevni red, to je k razpravi o zakonskem načrtu za likvidacijo agrarnih odnosov v Bosni in Hercegovini. Narodni poslanec Husejin Kadić je podal o likvidaciji agrarnih odnosov v Bosni in Hercegovini obširno poročilo. Izvedba zakonskega načrta zahteva 50 milijonov dinarjev izdatkov. Narodni poslanec dr. Kešeljevič je govoril proti zakonskemu načrtu, vendar je bil sprejet tako v načelu kakor v podrobnostih s 159 glasovi. Pri definitivnem glasovanju je bil zakonski načrt sprejet z akklamacijo.

Narodna skupščina je nato izvolila poseben skupščinski odbor za proučitev zakonskega načrta o društvu Rdeči križ kraljevine Jugoslavije. V odbor so bili med drugimi izvoljeni tudi narodni poslanci gg. Lovro Petrovar, dr. Ljudevit Pivko in Rasto Pustoslavšek. Odbor je imel že danes popoldne sejo in bo jutri dopolne predložil Narodni skupščini poročilo o zakonskem načrtu.

Seja Narodne skupščine se je zaključila ob 12.30. Prihodnja se prične jutri ob 10. Na dnevnem redu so zakonski načrt o Rdečem križu ter volitve odborov za zakonski načrt narodnega poslanca Miloja Sokića o spremembi zakona o invalidih, ter odbora za zakonski načrt o jugoslovenskem nacionalnem hramu na Lovčevu.

Po jutrišnji seji bo zaključeno zasedanje Narodne skupščine.

Nova Mussolinijeva politika

Italija išče po Madžarski zveze z državami vzhodne Evrope — Ureditev podunavskih problemov glavna točka italijansko-madžarskih razgovorov v Rimu

Budimpešta, 24. julija. g. Ministrski predsednik Gömbös in zunanji minister Kanya sta nocoj ob 20. odpotovala v Rim. Dopoldne je posetil ministrskega predsednika italijanski poslanec Colonna, nato pa so se vršila važna posvetovanja, na katerih so pripravili gospodarski in politični gradivo za razgovore v Rimu.

Budimpešta, 24. julija. s. V zvezi s potovanjem predsednika madžarske vlade Gömbösa in zunanjega ministra Kanya v Rim je bil danes po obisku italijanskega poslanika grofa Colonne pri predsedniku vlade sestanek članov vlade. Na sestanku so razpravljali o političnih in gospodarskih vprašanjih v zvezi s potovanjem predsednika vlade v Rim. Sestanka so se udeležili vsi gospodarski ministri in nekaj časa tudi zunanji minister.

Rimski poročevalec »Az Esta« beleži doslej še nepotrjeno govorico, da namerava Mussolini po zaključitvi posvetovanj z madžarskim ministrskim predsednikom Gömbösem s pritegnitvijo signatarnih držav pakta štirih in podunavskih držav pričeti razgovore za mirno rešitev podunavskega problema.

O programu rimskih razgovorov med Gömbösem in Mussolinijem javlja isti poročevalec, da bo obsegal naslednje štiri točke: 1. Stališče Madžarske v novem okvirju pakta o vzhodnem Locarnu in glede na prijateljske pogodbe, ki jih je sklenila Italija; 2. madžarsko-italijanska gospodarska vprašanja; 3. ureditev avstrijsko-madžarskega in avstrijsko-nemškega problema; 4. pospešitev pogajanj, ki se tičejo revizije trianonske mirovne pogodbe.

Mussolini bo prav te dni praznoval 50-letnico svojega rojstnega dne. Madžarska državnik mu bosta k jubileju čestitala ter mu ponovno zagotovila madžarsko prijateljstvo.

»Az Esta« je objavil vest, da se je razširila v političnih krogih in doslej še ni bila demantirana, da namerava Mussolini z Gömbösem obravnavati predvsem vprašanja, ki se nanašajo na veliko mednarodno politično akcijo za sodelovanje podunavskih držav z državami, ki so podpisale pakt o sodelovanju štirih velesil. Ureditev podunavskih problemov bo glavna točka na dnevnem redu italijansko-madžarskih razgovorov v Rimu.

glavni nedeljski službi božji vršiti posebne molitve za dobrobit nemške države in nemškega naroda.

Kdor je za verski mir, kdor hoče omogočiti in utrditi medsebojno spoštovanje med cerkvijo in državo, izločiti politične zlorabe vere, ki so zlasti nam povzročile toliko škode in nesreč, mora priznati, da je z nemškim konkordatom izvršeno pametno in dobro delo. Mi ne gremo tako daleč kakor nemški komentariji, ki triumfirajo, da se je katoliška cerkev z vsem bogastvom svojih kulturnih sredstev postavila v službo države. Mi vidimo v cerkvi organizacijo, katere cilj ne sme biti samo državen, ker je nadnaraven, toda gotovo je, da bo cerkev mogla svojemu namenu služiti najbolje, če se bo ne samo v Nemčiji in Italiji, marveč povsod umaknila na ono ozemlje, ki ni od tega sveta. Kajti le tam se bo mogla razviti ne samo kot izvrševateljica svoje nadnaravne misije, marveč tudi kot dobrodošla in spoštovana zaveznica posvetne avtoritete pri delu za moralni in socialni napredek naroda

Pred preizkušnjo

Pariz, 24. julija. n. Današnji »Journal« naglašja, da je postal jadranski problem v zadnjem času zopet zelo aktualen, ker se italijanska in jugoslovenska diplomacija trudita, da bi dosegli zblizanje med obema državama. Prizadevanje za italijansko-francosko zblizanje bo pri ureditvi jadranskega vprašanja prstalo svoj odločilni izpit, ker je Jadran izvor vseh glavnih nesoglasij med Italijo in Francijo. Smatramo, da se bo pakt o sodelovanju štirih velesil izvajal tako, da bo končno prišlo do ureditve srednje-evropskih vprašanj; upamo pa, da se bodo dogodki legično razvijali od kraja ter da bodo dovedli zopet tja, kjer se je t. 1924 že ustvarila kombinacija o jadranskem sporazumu, o katerem so se prizadevalele tedaj pogajale.

Mussolini za tajno diplomacijo

London, 24. julija. n. Italijanski ministrski predsednik je objavil v listu »Morning Post« članek, v katerem ugotavlja, da sta londonska gospodarska in ženevska razorožitvena konferenca propadli. Moral bi se zgoditi čudež, da bi se položaj v Londonu in Ženevi rešil. Brez pakta o sodelovanju štirih velesil bi se Evropa znašla pred novo vojno. Pakt ji je zagotovil 10 let miru in oddiha. V 10 letih bo pač mogoče najti izhod iz moralne, politične in gospodarske krize sveta. V interesu velikih sloveških dobrih je treba odslej zabraniti sleherni konferenci. Beseda konferenca mora izginiti iz slovarja mednarodne politike. Namesto 2000 delegatov bi moral odslej reševati svetovna vprašanja le odgovorni zastopnik štirih velesil.

Jouvenelove napovedi

Pariz, 24. julija. AA. »Tempe« objavlja naslednjo izjavo bivšega francoskega poslanika v Rimu:

Napačno bi bilo videti v paktu štirih grožnjo Društvu narodov, saj se vsi členi pakta nanašajo na Društvo narodov. Pravilneje bi se reklo, da pakt štirih povzema osnovne misli Društva narodov. Na njegovi podlagi se je že v Londonu pokazalo vzajemno sodelovanje v finančnih vprašanjih. Tu je došlo do ustanovitve državnega bloka za zlato valuto, ki se v glavnem krije z Evropo. Prav tako pa velja tudi za kolonije Francije, Italije, Belgije in Nizozemske, kar pomeni dober del površine sveta. Računati je treba s tem, da bomo imeli v kratkem tri bloke, ameriškega, angleškega in evropskega. Nadalje si ne smemo prikrivati nasprotja med političnim sodelovanjem in gospodarsko izolacijo. Tudi na tem področju se bomo morali zadovoljiti z dvo- in večstranskimi pogodbami. Na Daljnem vzhodu pa bo prišlo do sodelovanja med tremi bloki. Vprašanje je le, ali bomo mogli najti vzajemno osnovo za enotno politiko na Kitajskem.

Potresna katastrofa v Turčiji

Angora, 24. julija. Kakor poročajo listi, je zadnji potres v okolici Denizlija porušil 14 vasí. Število človeških žrtev ni veliko, pač pa je materialna škoda velika.

Rusko posojilo v Ameriki

New York, 24. julija. AA. Neka ameriška zasebna banka bo razpisala na ameriškem trgu sovjetsko posojilo 10 milijonov zlatih rubljev v bonih na 10 let, ki se bodo obrestovali s 7 odstotki.

Naš kralj med Ličani

Predstavniki prebivalstva patriotične in dobrovoljske Like v avdijenci pri Nj. Vel. kralju

Plitvice, 24. julija. Dopoldne je Nj. Vel. kralj sprejel v avdijenci narodnega poslanca za korenški in udinski srez, dr. Mirka Došena. Avdijenca je trajala trideset ur. Narodni poslanec dr. Mirko Došen je po avdijenci izjavil zastopnikom listov: Sporočil sem Nj. Vel. kralju srečo in radost Ličanov nad visokim obiskom. Zlasti sem se zahvalil Nj. Velikanstvu v imenu korenškega sreza, da se muji ravno v Plitvicah.

Nj. Vel. kralj je v razgovoru z njim izrazil veliko zadovoljstvo nad sprejemom in manifestacijami v Liki. Ličani so bili že od nekdaj patriotični in dobri nacionalisti. Tudi to pot je imel ponovno priliko prepričati se o teh vrlinah našega kršnega in hrabrega prebivalstva v Liki. Dobro so mu znani dobrovolji iz prejšnjih vojn, in mu je posebno drago, da jih je zopet mogel videti. Očaran je nad lepoto in romantiko Like, posebno pa mu ugajajo Plitvička jezera.

Na vprašanje dr. Došena, ali bodo Ličani še kdaj doživeli srečo, da jih Nj. Vel. kralj počasti s svojim obiskom je odgovoril, da bo pogosteje v bodoče prihajal v

te kraje, ki ga s svojimi lepotami privlačujejo.

Dopoldne je bil v avdijenci pri Nj. Vel. kralju narodni poslanec za srez sunjski dr. Milan Popović, ki je pozdravil Nj. Vel. kralja v imenu svojega sreza in se mu najlepše zahvalil v imenu prebivalstva, da je blagovolil obiskati te kraje. Pri tej priliki je ponovil Nj. Vel. kralju vročo prošnjo Sunčanov, da bi blagovolil posetiti tudi Sunjo. Dr. Popović je vladarju opisal razmere in potrebe sunjskega okraja, zlasti pa je naglasil potrebo po pospeševanju turistične in prekrasnih vodopadnih čunčice, pri čemer je poudaril, da je zboljšanje prometnih zvez prva etapa k temu cilju. Na poslel je zaprosil Nj. Vel. kralja, naj doli da se sreska zdravstvena zadruga v Sunji, ki se je ustanovila za desetletno vladanja Nj. Vel. kralja Aleksandra I., imenuje po njem. Nj. Vel. kralj je tej prošnji ustrelel.

Od 17.45 do 19.15 je bil v avdijenci pri Nj. Vel. kralju bivši minister in narodni poslanec Juraj Demetrotić. Po tej avdijenci se je Nj. Vel. kralj odpravil na običajni večerni izprehod.

Zadnji teden londonske konference

Včeraj so bile izvršene zadnje priprave za odgoditev svetovne gospodarske konference

London, 24. julija. AA. Danes se je pričel sedmi in zadnji teden prvega zasedanja svetovne gospodarske konference. Odbor za denarstvo in finance je imel popoldne zadnjo sejo o svojem poročilu.

Jutri zvečer bo plenarna seja konferenčnega predsedništva, na kateri bodo pregledali vsa poročila posameznih odborov in pododborov in sklenali o bodoči usodi konference.

Dopoldne je izšlo poročilo gospodarskega odbora o pogodbi glede omejevanja proizvodnje in prodaje srebra, ki je bila sklenjena v soboto med glavnimi konzumentskimi in produkcijskimi državami srebra.

V trenutku, ko se začnejo poslednji teden londonske gospodarske konference, prinaša več londonskih listov, vsi bolj ali manj konservativni, kakor »Financial Ti-

mes«, »Morningpost« in »Financial News«, članke, v katerih izjavljajo, da ni treba zlatovati, da se blizu konec konference Obnovo sveta bo treba doseči z drugimi sredstvi.

Ožji odbor londonske gospodarske konference se je danes dopoldne ob 10. sestel k seji pod predsedništvom Macdonalda, da prouči predloge, ki jih bo jutri dopolne predložil plenarni seji predsedništva. Po seji so dobili v političnih krogih vtis, da je Macdonald odločno nastopil za to, da se natančno določi postopek na drugem delu zasedanja konference. Zdi se da bo ožji odbor sam določil dan, kdaj naj se sestane konference ta svoje drugo zasedanje. V ožjem odboru so predsednik in podpredsednik konference in predsednika ter podpredsedniki in poročevalci obeh glavnih komisij.

Pred preosnovo grške vlade

Pariz, 24. julija. s. Agencija »Radiot« javlja iz Aten o govoricah, da boš ministrski predsednik Tsaldaris rekonstruirati svojo vlado ter ponuditi vodstvu liberalcev Melaksasu notranje ministrstvo.

Speh Mollisona

New York, 24. julija. AA. Angleški letalec Mollison in njegova žena sta snoči srečno preletela Atlantski ocean od vzhoda proti zapadu. Na vsej poti sta imela zelo slabo vreme. Zaradi tega tudi nista mogla doseči svojega prvotnega in pravega cilja in sta našla do Bridgeporta, ki leži 57 milj od New Yorka. Pri pristanku je bil Mollison ranjen na obrazu, njegova žena pa je dobila manjše poškodbe. Oba so prepeljali v bolnico, kjer so jima zdravniki zavezali rane. Oba sta bila zelo izčrpana in utrujena. Njunjo letalo je močno poškodovano. Pristanek se jima zato ni posrečil, ker sta se bala v temi, da bi se kam zaletela. Ga. Mollisonova je prva ženska, ki je pre-

letela Atlantski ocean od vzhoda proti zapadu. Oba letalca je pričakovala v New Yorku ogromna množica, ki jima je priredila viharo manifestacijo simpatije, ko je iz zvočnikov zvedela, da sta našla in da sta se pri pristanku poškodovala.

Spokornik Trockij

Carigrad, 24. julija. g. Kakor poročajo tukašnji listi, je Trockij pred svojim odpotovanjem v Francijo poslal vodstvu komunistične stranke v Moskvi pismo, v katerem izjavlja svojo pripravljenost, da zopet služi proletarski stvari. Vodstvo stranke naj mu omogoči povratek v Rusijo in tudi amnestira njegove pristaše. Vodstvo stranke do sedaj ni odgovorilo na to pismo. Listi izražajo mnenje, da se Trockij ne bo več vrnil na otok Frinjkio, temveč se bo stalno naselil v Principi.

Smrt nemškega admirala

Berlin, 24. julija. AA. Tu je umrl admiral v. Schroeder, star 80 let. V svetovni vojni je štiri leta poveljeval nemškemu desnemu krilu.

DRŽAVLJANSKA VZGOJA V ŠOLI IN MED NARODOM

Ureditev vzgoje naše mladine in našega naroda — Programatične smernice za učiteljevo delo med narodom za povzdigo njegove državljanske zavesti

Državljanstvo vzgoji se je doslej v naši državi posvečala vsekakor veliko premajhna pozornost, kar je obžalovati tem bolj, ker se je pri nas valed večstoletnega življenja pod tujim jarmom ukoreninila svojevrstna miselnost o državi. Tem bolj je zato pozdraviti idejni tečaj, ki ga je priredila ljubljanska sekcija Jugoslovenskega učiteljskega združenja, da omogoči svojim članom uspešnega državljansko-vzgojnega delovanja med narodom. Uvodno predavanje na tečaju, ki se vrši v dvorani Trgovskega doma v Ljubljani, je imel včeraj dopoldne g. pomočnik bana, dr. O. Pirkmajer in sicer o velevažni temi »Državljanstvo vzgoja v šoli in med narodom«. Izvajal je med drugim:

Otvoritev idejnega tečaja za učiteljevo narodnih šol mi daje dobrodošlo priliko, da vas seznanim z nekaterimi smernicami, po katerih mislim, je treba urediti vzgojo naše mladine in našega naroda, da bo posameznik pravilno pojmoval svoje odnose do bližnjega, do družbe ter naposled do države in to glede pravic in dolžnosti.

Govoriti hočem o onem delu našega učitelja v šoli in izven šole, ki gre za končni cilj vsake vzgoje, o delu, ki mora biti vsikdar in povsod tako zasnovano in usmerjeno, da ta cilj zanesljivo doseže ter pokaže svoj rezultat v tem, da dobe mlada srca seme, ki bo z vso gotovostjo v življenju poglodal ter obrnilo dober sad. Ta cilj vzgoje določa zakon o narodnih šolah. Par. I. določa, da morajo narodne šole s poukom in vzgojo v duhu državnega in narodnega edinstva in verske strpnosti pripravljati učence za moralne, vdane in aktivne člane državnega, narodnega in društvenega občestva. Dalje nalaga zakon o srednjih šolah, da v učencih ustvarijo zavest o socialnih in državljanskih dolžnostih, naše univerze pa so po zakonu o univerzah najvišje prosvetne ustanove za grajenje jugoslovenske narodne kulture.

Ustava kraljevine Jugoslavije zahteva v členu 16: »Vse šole morajo dajati moralno vzgojo in razvijati državljansko zavest v duhu narodnega edinstva in verske strpnosti.«

Vsa vzgoja mladine in prosvetno delo med narodom imej tedaj za svoj glavni cilj vzgajati državljana. Končni smoter vsega učiteljevega udejstvovanja v narodu bodi državljanska vzgoja.

To mora imeti vsak učitelj pred očmi, ker preti nevarnost, da se pri vsem našem delu, ki je posvečeno le razvijanju sredstev, katera naj posredno služijo pravemu cilju vzgoje človeka, časovno pa največ zaposluje učitelja, ta cilj oddalji v nejasnost ali celo zgubi v pozabljeno. Državljanstvo vzgoja pa zahteva, da smo si glede nekaterih bistvenih pojmov na jasnem. Predvsem moramo vedeti, kaj je država.

Pojem država

Pravna veda pozna več definicij pojma države. Bistveno so tri sestavine države: narod, ozemlje in pravni red. Tako moramo pojem države definirati kot skupnost naroda, ki živi pod istim pravnim redom na točno omejenem ozemlju. S stališča mednarodnega prava se država definira kot pravna organizacija ljudi na določenem prostoru, ki je neposredno podrejen meddržavni pravu in kateri so praviloma podrejene vse pravne organizacije na tem prostoru.

Država ni zgolj zunanja mehanična združitev ljudi, ampak je globoka in močna sinteza posameznih članov, ki so se zavestno spojili v eno občestvo, ki stalno bivajo na določenem ozemlju in z umom in srcem služijo temu občestvu.

S tem teoretičnim pojmom države pa si učitelj ne more pomagati, temveč bo moral pojem razvijati iz vsakdanjih ustanov, ki so učencu mnogo bližje ter manj abstraktne kakor država. Družina ter njen dom je taka skupina, ki je prav posebno sposobna za ponazoritev pojma države že zaradi tega, ker je mogoče prenesti vsa čustva, vse obveze, dolžnosti in pravice, ki jih gojimo v družini, na državo ter tako vzgajati ljubezen do ožjega doma in domovne občine prav tako kakor do širše domovine. V tem smislu se mora vzgajati mladina pa tudi odrasli. Smisel za državo bomo mogli uspešno vzgajati edino tedaj, ako bomo pripravili potrebne moralne osnove z vzgajanjem pravih domovinskih čustev in neomajljive privrženosti domači grudi, svojemu domu in svoji družini. Kdor nima smisla za svoj ožji dom in rod, ta ne bo nikdar dober državljan. Čim bolj privzemo državljana na ednico, v kateri je koncentriran njegov interes, tembolj ga moralno usposobimo, da postane ne le koristen član družbe, temveč tudi veran državljan. Za svoj dom, za svojo ožjo okolico se bo čutil mnogo bolj pripravljenega za žrtve, in šele potem, ko bo prehodil domačo šolo življenja, bo začel pridobivati na vrlinah, ki naj dičijo poštenega in zvestega državljana.

Zato je treba v učencu gojiti čut hvalečnosti in spoštovanja do doma in do staršev, privrženosti k družini in zvestobe do svojece, ter smisel za red in disciplino, za vzajemnost in pomoč v krogu svoje rodbine. Ako je učitelj v tem uspel, je postavil temelj za uspešno državljansko vzgojo. Ne bo težko od družine preiti na širšo skupino. Kaka društvena organizacija ali zadruga mora služiti za prehod na občino kot javnopravno ednico. Tu se nudijo zlasti mnogo prilike, da z obrazložitvijo funkcij občine predčimo pomen in vrednost take edince in da končno oblikujemo pojem občana z vsemi svojimi pravicami in dolžnostmi. Pri tem se bo moral vsak učitelj posebno temeljito baviti s problemom razmerja posameznika do občestva. V občini prihaja ta problem v najakutnejši obliki na dan in tu je treba že v mladini vzbuditi smisel za skupnost, ter vzgajati discipliniranost v podrejevanju ožjih interesov širšim, skupnim. Nemoh posameznika in sila sloge ter združive za velike cilje mora postati že ideal vsakega mladega človeka, da za blagor občestva, za dobro svoje rodne občine in za korist svoje države stori nekaj dobrega, nekaj velikega, in da je vedno pripravljen, da žrtvuje svoje lastne koristi, kadar to zahtevajo interesi skupnosti.

Ako smo v mladini zasidrali pojem države, mora čimprej zvedeti, ka je jugoslovenska država. O tem vprašanju se da govoriti z mnogih vidikov in v različnih oblikah. Govoril bom tako, kakor mislim, da bi se moglo povedati naši mladini pa tudi v širših slojih našega naroda.

Naša država Jugoslavija je narodna družina, v kateri so se prostovoljno združili posamezni njeni člani, potem ko so se zrušile meje, ki so jih ločile sto in stoletja. Štiri politično in deloma tudi kulturno močne sile so posamezne dele jugoslovenskega naroda po svoje izoblikovale, vzgajale in uničevale. Zunanjo vez so popolnoma raztrgale, mnogo posebnosti so posamezniku vcepile, enega pa niso mogle uničiti: zavesti, da tvorijo vsi deli eno celoto, enega niso mogle udušiti: upanja, da se bodo posamezni bratje združili v silno in veliko državo. Ta zavest in to upanje je zvenelo iz epopej guslarjev o kraljeviču Marku in iz splovov o kralju Matjažu, to zavest so krepili narodni preroki v posameznih dobah, posebno se v času romantike, ta zavest je z vso elementarno silo ob koncu svetovne vojne zmagala, ki je osvobodene brate privedla v eno močno državo Jugoslavijo.

V raznih zunanjih okoliščinah smo se v preteklosti Srbi, Hrvati in Slovenci različno razvijali, potem pa združili v eno državno družino, kjer se more vsak član v svoji individualnosti izživljati, vendar tako, da svoje posebne interese podredi skupnosti. Po svoji volji, svoji zavesti, s svojim delom in z vso kulturo se vedno bolj drug drugemu približujemo, se spoznavamo in tako krepimo temelj narodnega edinstva in državne celote.

S složnimi napori vsega udejenega naroda se morajo čuvati, razvijati in stajati vse v razedinjeni preteklosti pridobljene kulturne, ekonomske in socialne pridobitve vsakega narodnega dela kot splošna in skupna narodna dobrina, obenem pa se morajo tudi vse nove pridobitve stalno početi in izpopolnjevati.

Jugoslovenska državna vzgoja

Prosvetno dviganje naroda v duhu jugoslovenske ideje in za izgradnjo edinstvene jugoslovenske kulture se mora izvajati skupno z etičnim in fizičnim vzgajanjem, skladno in sistematično v šoli in izven nje. Narodna in državna misel, ljubezen in privrženost kralju in domovini, mora preiti v kri naše mladine, tako da se ne bo dala nikdar in pod nobenim vplivom zamoriti. To mora služiti kot programatična smernica za učiteljevo delo.

V pogledu državljanske vzgoje v tem smislu se pri nas do danes ni storilo dovolj in smo marsikaj zamudili, ker se državljanska vzgoja ni vršila niti sistematično, niti dovolj intenzivno in zlasti ne ekstenzivno. Tu smo daleč zaostali za drugimi državami, ki posvečajo temu vprašanju vso svojo pozornost. V ameriških državah, v Nemčiji in zlasti tudi v Češkoslovaški zakon o državljanski vzgoji še posebej določa sistematično izobraževanje najširših slojev naroda s posebnimi tečaji, z izdajanjem posebne literature ter z ljudskimi knjižnicami. Pri nas je državljanska vzgoja potrebna tem bolj, ker se je v sled stoletnega življenja in trpljenja v tujih državah tako globoko ukoreninila svojevrstna miselnost o državi. Krepka državljanska vzgoja ni potrebna samo v šoli, temveč tudi v najširših plasteh naroda, zlasti tudi v našem izobraženstvu.

Bistvo državljanske vzgoje

Državljanstvo ni samo praven, temveč tudi etičen pojem. Državljan je v polnem pomenu besede tisti človek, ki se čuti v svoji duši člana velikega državnega občestva in mu želi vedno pošteno služiti ter sprejme državljanske pravice in dolžnosti, ki mu jih podeljuje njegovo državljanstvo, z voljo in s srcem.

Naloga državljanske vzgoje je torej v državljanih vzbujati čut za državno občestveno življenje, v državljanih utrjevati državljanske kreposti, posebno pravičnost in čut odgovornosti do celote in do soobčanov. Državljanstvo vzgoja mora državljanu nadalje stalno navajati k temu, da približajo z vsem svojim delovanjem državo, v kateri živijo, idealu onega državnega občestva, v katerem služi vsak član prostovoljno in s srcem, ne pa zaradi prisilnih sredstev skupnosti.

Pojem državljanske vzgoje ni istoveten z državljanskim poukom, ampak je mnogo širši in globlji. Pouk je samo priprava za državljansko vzgojo in ji polaga znanstveni temelji, da se more na njem uspešneje razvijati državljanska zavest v duhu narodnega edinstva, kakor to zahteva člen 16. ustave.

Zmotno je misliti, da je v sedanjih časih posebna državljanska vzgoja nepotrebna in da zadostuje gospodarski pouk in vzgoja, ki ustvarja ugodne življenjske pogoje in tako v državljanih vzbuja ljubezen do države. Strokovno delo in gospodarska vzgoja v človeku sicer res utrjuje mnogo krenosti, ki jih mora imeti tudi dober državljan, tako vestnost, vztrajnost, veselje do dela in sposobnost za delo, toda to so sicer potrebni, nikakor pa še ne zadostni pogoji solidne državljanske vzgoje. Teje vzgoji manjka več elementov, ki jih mora nujno vsebovati državljanska vzgoja, to je poštenost in nesebično delo za skupnost ter čut solidarnosti in odgo-

vornosti do sohržavljana. Ako ne bo znala krepka in sistematična državljanska vzgoja v naših časih težkih gospodarskih pretresljajev usmeriti gospodarske vzgoje v pozitivno smer in jo zjeti v svoje idejno območje, je velika nevarnost, da bodo sadovi gospodarske vzgoje, zastrupljeni s brezobzirnim egoizmom in s hrepenenjem okoristiti sebe, četudi na škodo drugih, nevidno in polagoma pa stalno izkvarili temelje zdrave državljanske zavesti.

Da bo pojem državljanske vzgoje popolnoma točno opredeljen, opozarjam tudi na razliko med državljansko in socialno vzgojo. Na prvi pogled je pri obeh mnogo skupnega. Ena kakor druga vzgoja navaja svoje člane k poštenemu delu za splošno dobro občestva. Toda občestvo, za katero socialna vzgoja vzgaja svoje člane, ni nujno identično z državo, v kateri živi človek. Pač pa je socialna vzgoja zelo dober vaja za državljansko vzgojo.

Zaradi popolnosti naj še omenim, da državljanske vzgoje ne smemo zamenjati s politično ali celo s strankarsko izobrazbo.

Važno poslanstvo učitelja

Mnogo premalo bi storili za državljansko vzgojo, ako bi jo prepustili popolnoma šoli, bodisi osnovni ali strokovni ali še višje organiziranim šolam. Državljanstvo vzgoja je za popolno ozdravitev našega jugoslovenskega narodnega življenja, za okrepitev našega narodnega in državnega edinstva tako važna postulat, da moramo nemudoma z vsemi silami pri vseh ustanovah od družine preko šole in društven sistematično pričeti z državljansko vzgojo. Temu delu se ne sme odreniti nikdo, kdor čuti jugoslovensko. V prvi vrsti učitelj, ki so svojem položaju in po svojem poklicu v ožjih stikih z narodom. Vsa učiteljeva osebnost mora biti prepojena z ljubeznijo do države, v vsem njegovem delu se morajo zrealiti one krenosti, ki jih mora imeti dober državljan: pravičnost, spoštovanje avtoritete, čut odgovornosti za vse, kar kdo stori oziroma opusti, nesebičnost, skrb za blagor vseh.

Ne po nacionalnih geslih, ampak po dejanju in življenju pravilno sodimo jugoslovensko zavest.

Več pažnje nego do sedaj moramo v bodoče posvetiti državljanski vzgoji po naših družinah. Družinski čut polaga temelje državljanski vzgoji, ker vzbudi v človeku vse one sile, ki oživljajo državljanski čut. Zdrava družinska zavest je temelj zdrave državljanske zavesti, ljubezen do državne skupnosti in nič drugega, ko ljubezen do razširjene družinske skupnosti. Od zdravja družine je odvisno zdravje države, od vzgoje za družinsko občestvo je odvisna tudi vzgoja za državljansko občestvo.

Poleg družinskega čuta tvori tudi domovinski čut važno podlago za državljanski čut in je nujen predpogoj uspešne državljanske vzgoje. Domovinski čut se vzbudi pri mladini že doma v rodni hiši in v rodnem kraju. Prav globoko korenini v kmeti hiši in v kmetijski duši, ki je prilasla na določen kos zemlje, na katerem stalno živi in katerega tudi ljubi. Ljubezen do rodne kraja, do rodne vasi, smisel za vzajemno delo v domačem kraju in za splošno domačo vasi vzbujajo v ljudeh smisel in zanimanje za vzajemno delo v večjem državnem občestvu. Domovinski čut, to je navezanost na domačo zemljo in kraj ter ljubezen do te zemlje, se mora ravno tako skrbno gojiti kakor družinski čut, in sicer prav posebno še v naših časih splošne racionalizacije, pa tudi splošne gospodarske bede.

To važno nalogo bodo morale prevzeti poleg šole v prvi vrsti občine, ki jim zakon o občinah v § 76 posebej nalaga skrb za narodno prosveto.

Sokolska društva, prosvetna društva, predavanja in tečaji, ki jih bodo prirejale občine, bodo morala sistematično v članih občine gojiti domovinski in tako posredno tudi državljanski čut. Negovati bodo morala domačo narodno umetnost, razkrivati lepoto domačega kraja, odpirati knjigo preteklosti in tako gojiti zdrav lokalni ponos, ki se bo uveljavil v pozitivnem delu in žrtvah za splošno domačega kraja in skupne domovine, jugoslovenske države.

Delovanje raznih kulturnih, prosvetnih, izobraževalnih in mladinskih društev je vse preveč razdrobljeno, priložnostno in zato tudi ne dovolj uspešno za kulturni napredek naroda. Premalo so ta društva zasidrana v eni temeljni ideji in premalo usmerjena v določen cilj: s svojim delovanjem negovati in krepiti v članih domovinski in državljanski čut. S to idejo mora biti prepojena vsaka prireditev, temu cilju morajo služiti knjige, ki jih društva izdajajo, filmska, skitontična, radio in snovna predavanja. Vsako kulturno društvo bo moralo v bodoče posvetiti državljanski vzgoji svojih članov svojo prvo in največjo pažnjo.

Odločilnega pomena za vzgojo državljana v jugoslovenski zavesti pa ostanejo slei ko prei naše šole do vseučilišča. V njih se izobrazuje in vzgaja rod, ki ne čuti v svojih dušah posledice težke preteklosti, rod, ki je privravljen v svojih srcih sprejeti čisto in neizkvarjeno idejo enotne, nedeljive, močne jugoslovenske države. Zato je brezkompromisna zahteva, ki jo dikтира življenjski interes države: Vsa vzgoja na vseh šolah mora služiti podlago državljanski zavesti, vsi učni načrti se morajo v tem pravcu usmerjati in te temeljni zahtevi prilagoditi. Na vseh šolah morajo delovati samo taki vzgojitelji, ki so sami prežeti jugoslovensko zavestjo in dokazujejo tudi v življenju z delom svoj jugoslovenski državljanski čut!

Potrebni so posebni seminarji na univerzah in tečajih, v katerih se bo v tobo čas vs učiteljstvo usposobilo za pravilno državljansko vzgojo.

V vseh šolah, tudi v strokovnih, mora sloneti vsa vzgoja na občestvenem principu, tako, da se mladina že v šoli privadi

Stavka delavcev na Ljubljani

Ker je ljubljanska gradbena družba stavila delavcem slabše mezdne pogoje, so pričeli včeraj opoldne delavci stavkati

Ljubljana, 24. julija. Dela na Ljubljani so letos spričo povodni in še vrste drugih vzrokov utrpela hude ovire. Nagajale so vse mogoče prilike, baš zdaj pa, ko je vreme najbolj ugodno in so bila dela pri regulaciji v polnem teku in razvoju, so se naenkrat pojavile nove motnje. Te motnje pa niso prirodnega značaja, vendar so odločilno ter ne brigajo samo podjetja, ki je prevzelo dela na Ljubljani, marveč vse mesto in za tem vso našo javnost.

Res je, da je ljubljanska gradbena družba, ki se je zavezala po pogodbi izvršiti dela v gotovem roku in za gotovo vsoto, utrpela silne stroške, s katerimi najbrže ni računala. Pomislimo samo na silen zastoj pri delih ob času pomladanskih in celo tudi poznejših povodnji in slednjič se na hudobno roko neznanca, ki je ob predzadnjem deževju predrla jez pod trimostjem, da so se vile mase umetno zadržane vode v korito za nasipom, kjer so bila tedaj dela baš v največjem teku. Z vsem tem je računati, nikakor pa ne gre, da bi se odpisala eventualna izguba, ki jo bo utrpelo podjetje, na kožo delavca. Tu gre za pravičnost in socialen čut, ki ne sme biti žaljen v taki meri. Že doslej delavci, ki je bil zaposlen pri regulacijskih delih Ljub-

ljane, ni bil zavidanja vreden, kajti gaziti po blatu in vodi, mučiti se pri vseh vremenskih neprilikah in vse to za 3 Din na uro, je bila zadeva, ki jo tirjajo od posameznika in števila samo žalostne socialne razmere.

Stvar pa se je naenkrat še poslabšala. Vodstvo podjetja je sklenilo te dni, da uvede pri odvažanju in odpravljanju materiala iz ljubljaničine struge delo na akord. Delavcem je bila danes stavljena zahteva, da morajo, oziroma se mora vsak posameznik zadovoljiti z 2.20 Din za popolnopravilno vagončico z materialom, katero delo pa naj bi opravil vsak delavec v eni uri. Ker tega delavce ne zmore in bi torej za služil v eni uri morda le dobra 2 Din, so se vsi delavci, nad 200 po številu, odločili, da začno s stavko. Pogajanja med delavci in podjetjem niso uspela, kajti LGD vztraja pri zahtevi, ki je pa delavci niso mogli sprejeti. Posledica je bila stavka, ki se je pričela danes opoldne.

Kakor že rečeno, je stvar regulacije ljubljanske silno pereče vprašanje, ki zanima vso javnost; zato je pričakovati, da bo mučna zadeva čimprej likvidirana, vendar ne tako, da bi bil delavec čisto ob svoje najosnovnejše pravice.

Anton Likozar na zadnji poti

Ljubljana, 24. julija. Anton Likozar je legel danes v črni grob, kjer bo sanjal svoj večni sen.

Ljubljana je nad vse dostojno počastila svojega velikega prijatelja in delavca. Že včeraj in danes, ko je ležal na mrtvaškem odru v stanovanju v Prečni ulici št. 2, so venomer prihajali številni njegovi prijatelji, znanci in čestitci, da se poklonijo pokojniku in v nemi žalosti počaste njegov spomin. Ob njegovem počivališču so nanašili zastopniki društev, raznih organizacij in korporacij ter člani ljubljanskih društev polno prekrasnih svečih vencev, zelenja in ovetila.

Danes ob 17. je nastopil občinski svetnik, meščan ljubljanski, vrli Sokol, vedno odločni Jugosloven, kulturni in socialni delavec, nadučitelj Anton Likozar. Svojo zadnjo pot v Prečni ulici se je že mnogo pred določeno uro zbrala ogromna množica ljubljanskega občinstva. Krsto s truplom pokojnika so prenesli v vežo, kjer je opravil molitve šestmeterski župnik g. Petrič ob asistenci treh duhovnikov. Po blagoslovitvi so zapeli pevci Grafike ter Sentjakobskega revskega društva turbožno žalostinko: Človek glei!

Pred krsto je stopil nato župan ljubljanski g. dr. Dinko Puc, ki se je v ganljivem govoru poslovil od marljivega sodelavca in plemenitega človeka: Anton Likozar, Tvoja pot je končana! Delal si vse življenje, deleč in izvršujoč dobra dela. Bil si premarljiv in predelaven, da bi vršil kot mlad učitelj samo učiteljske dolžnosti, vepovsod, kjer si bil, si pomagal narodu, ustvarjal mu nove dobrine in dvigajoč ga k večji izobrazbi. Bil si kremenit značaj in tudi v časih največje nevarnosti nisi sklonil. Stal si ko granit in ostal vedno idealni Jugosloven. 25 let si delal v občinskem svetu ljubljanskem, kjer si se trudil za razvoj mesta in žrtvoval največ za ljubljanske reveže, pomagal si kjer in kolikor si mogel. Ko odhajal v črno zemljo, bodi Ti ohranjen najsvetlejši spomin Tebi in Tvojemu imenu čast in slava!

Po govoru g. župana so prenesli namerščeni pogrebnege zavoda krsto v voz, nakar se je razvil proti pokopališču Sv. Križa ogromen žalni sprevod. Takoj za kržem so se razvrstili nosilci lepih žalnih vencev, ki so jih naklonili pokojniku na grob poleg številnih ljubljanskih in izven ljubljanskih rodbin tudi Učiteljska tiskarna kot svojemu podpredsedniku, uprav. svet Učiteljske tiskarne, osebe tiskarne ter knjigarne, mestna občina ljubljanska, Sentjakobsko napredno in gospodarsko društvo, Sentjakobsko pevsko društvo, Sentjakobski oder, n. n. ster dr. Albert Kramer, župan dr. Dinko Puc, direktor g. Jančigaj, mestni fizik dr. Rus, klub občinskih svetnikov in drugi. Posebno pozornost pa sta zbudila lepa venca, ki so ju naklonili Antonu Likozarju na grob Galječani in pa kolonisti ob Česti dveh cesarjev kot svojemu dobrotniku in zaščitniku. V prednjih vrstah so nato korakali pevci, zbor namerščencev Učiteljske tiskarne, člani Sentjakobskega gospodarskega in kulturnega društva ter njegovih odsrkov, zastopniki in člani Sokola II. in IV., šolska mladina iz salezijskega zavoda, prefekti in drugi. Za krsto so korakali od žalosti potrti pokojnikovi najbližji ter ostalo sorodstvo, nato pa so sledili podban dr. Pirkmajer, senator g. Ivan Hribar, senator dr. Rožič, župan dr. Dinko Puc, podžupan prof. Jarc, skoro vsi občinski svetniki, direktor g. Jančigaj s

šefi vseh mestnih uradov, mestno uradništvo, v zastopstvu konzorcija »Jutra« glavni urednik g. Franjo Brozovič, predsednik ZKD direktor g. Jug, predstavnik Narodne tiskarne ravnatelj g. Jezeršek, predstavnik drugih tiskarn, upravni svet Učiteljske tiskarne, predsednik Društva skrb za mladino, zastopnik tvrke I. C. Mayer g. Grlic, zastopniki raznih korporacij, institucij in organizacij, vrsta uglednih šotnikov, vrsta uršulnik, zastopniki gasilcev in ogromno število ostalega občinstva ne samo iz ljubljane, marveč tudi od drugod. V kapelici pri Sv. Kržu so duhovniki opravili še potrebne cerkvene molitve in obrede, nakar so prenesli krsto z zemskimi ostanki pokojnika do groba in jo položili v zemljo. Ob grobu so sledili ganljivi trenutki in zasolžilo se je oko ne samo užaloščenih članov pokojnikove družine temveč tudi premmogim drugim. Po opravljenih molitvah je stopil do svežega groba predsednik ZKD g. direktor Anton Jug, ki se je poslovil od umrlega sodelavca in naprednjaka v imenu političnih prijateljev in kulturnih delavcev, naglašajoč, da lega ž njim v grob eden onih redkih idealnih ljudi, ki so storiili v vsakem pogledu več nego je mož storiti dožan. — Počivaj v miru nepozabljeni Anton Likozar in Tvojem spominu: Slava!

Podaljšanje kreditov Narodni banki

Basel, 24. julija. s. Upravni svet banke za mednarodna plačila se je popoldne sestel k svoji 34. seji. Odobril je poslovno poročilo za junij, ki izkazuje padec bilanca za 8 milijonov na 7124 milijona švicarskih frankov. Upravni svet je sklenil podaljšati za nadaljnje tri mesece delež banke pri kreditih avstrijske Narodne banke (60 milijonov šillingov), madžarske Narodne banke (20 milijonov dolarjev) in jugoslovenske Narodne banke (3 milijone dolarjev), ki zapade meseca julija.

Papež o bivših Orlih

Rim, 24. julija. v. L'Osservatore Romano je objavil vest, da je danes papež sprejel okrog sto hrvatskih omladinov, ki so prišli na Rim. Hrvatske romarje so vodili msgr. Šarič, nadškof sarajevski, pomočnik škofa iz Zagreba msgr. Salin-Sevis ter še nekateri drugi gospodje. Papež se je zelo razveselil darila, ki mu ga je prinesel nadškof Šarič. Ko je elopil v sprejemno dvorano, so ga prisolili hrvatski omladinici navdušeno pozdravili z vzdiki: »Živel sv. oče! Papež je podal vsakemu izmed njih roko, da mu jo je poljubil. Med poljubljajem so Hrvatje prepevali hrvatske cerkvene pesmi. Nato je sedel papež na prestol ter nagovoril romarje. Med drugim je izjavil:

»Vi ste prišli iz vaše drage Hrvatske, kjer je še vedno živa stara vermet in tradicionalna vdanost Sv. stolici. Pred nekoliko leti sem pozdravljal hrvatsko katoliško omladino, ki je prišla iz organizacije »Orlov«, sedaj pa pozdravljam svoje sinove, ki so prišli pod drugim lepšim imenom »Križari«.

Papeževe besede, naprjene proti bivšim »Orlom«, so zbudile splošno pozornost.

Potres v Egiptu

Kairo, 24. julija AA. Davi ob 5.45 krajevnege časa so v Kairu občutili precej hude potresne sunki.

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Nekoliko oblačno, precej stalno, zmerno toplo.

Dunajska vremenska napoved za torek: Večnoma jasno, topleje.

vzajemnega delovanja za splošno celokupnost. Toda, samo suho poučevanje o ureditvi države, o državljanskih dolžnostih in pravicah nikakor še ni državljanska vzgoja, ampak le priprava za državljansko vzgojo. Pouk bo le tedaj stvarjal plodno podlago za zdravo državljansko vzgojo, ako bo navezan na dom, na poklic, na rodni kraj, na one življenjske kroge torej, v katerih je mladina prvič doživljala občestvo in v katerih bo po izstopu iz šole zopet delovala.

Še bolj nogo z besedami da mora učiteljstvo mladini s svojo osebo kazati vse državljanske kreposti in jih v mladini utrjevati. Posebno na deželi je učiteljevo življenje odprta knjiga, njegova beseda lahko odmeva v poslednji kmetijski hiši.

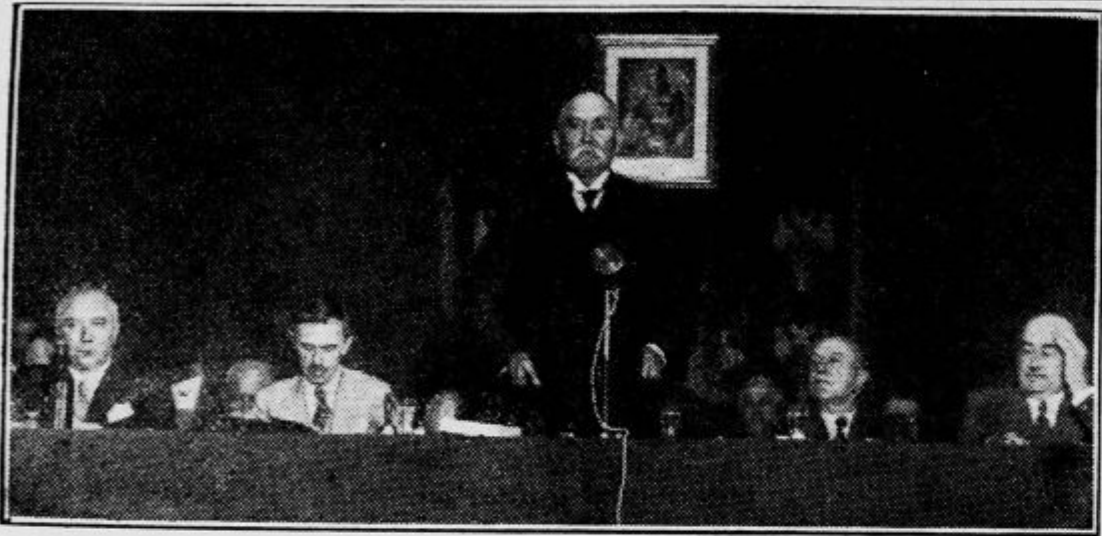
Kako bo mogel učitelj utrjevati v mladini in v odraslih državljanski čut, ako sam državi ne služi pošteno in s

srcem? Ako sam javno pozitivno ne dela za splošno državo? Ako sam ni vreden, točen, pravičen, nima pravega smisla in razumevanja za življenje in trpljenje ljudi, med katerimi živi?

Kakor je pouk, ki ni domoroden, mrtev, tako je tudi mrtva državljanska vzgoja, ako ne zajema življenja iz močne osebnosti učiteljeve. Treba pa je seveda mnogo idealizma, moralnega poguma in poštenosti, kdor hoče delovati v tem pravcu. Zato pa bo znal tudi vsako tem bolj ceniti vrednost učiteljevih uspehov. Naivne zadoščenje in nagrada pa naj bo učitelju zavest, da pravilno razumeva velike naloge svoje vzvišenege poklica, ko vzgaja narod v ljubezni in zvestobi do domovine, v vdanosti in vernosti do svojega vladarja ter utrjuje temelje močnega jugoslovenskega naroda.

Naši kraji in ljudje

S kongresa Jugoslovenske nacionalne stranke v Beogradu

Zgoraj: pogled na dvorano, polno delegatov. Spodaj: predsednik začasnega glavnega odbora g. Nikola Uzunović otvarja kongres, od leve na desno pa sede gg. predsednik vlade dr. Sršić, generalni tajnik stranke, minister dr. Kramer, predsednik senata dr. Pavličić in predsednik Narodne skupščine dr. Kumanudi.

Triglavlani s pesmijo na Koroškem

Bratje onstran Karavank radostni sprejemajo naše akademike

Benica, 22. julija. Pretekli letni semester je ljubljanski JAD Triglav popolnoma neopazeno dovršil priprave za svoj izlet v slovenske predele Koroške. Vzponbuda za to akcijo je izšla iz lastnih vrst, ker so Triglavani spoznali, da je skrajni čas preiti od rodoljubnih besed k dejanjem. Nemalega pomena je bil v tem pogledu tudi poset koroških slovenskih pevcev v Mariboru in Ljubljani v pretekli zimi. V želji, da spoznajo Triglavani koroško zemljo in tam bivajoči slovenski narod čim neposredneje, so se odločili prehoditi te kraje peš kljub temu, da bi naj trajala ekskurzija po zasnovi okoli deset dni. Da pa ne pridejo Triglavani med rojake praznih rok, so izletniki sestavili majhen pevski zbor, čigar člani — po večini tudi člani Akademikega pevskega zbora — so se že v letnem semestru prav posebno pripravljali in vježbali za to svrhu.

Svoj načrt Triglavani že pridno izvajajo. Prejšnjo soboto, 15. t. m., so krenili iz Ljubljane preko Jezerskega in se ustavili najprej v Titari vasi. Prebili so večer v družbi tamkajšnjega domačega pevskega zbora in še nekega drugega iz okolice. V nedeljo so peli Triglavani pri maši v Dobri vasi, kar je napravilo najlepši vtis na domačine. Nadaljevali so nato pot preko Klopinja in Skocijana v Samozno ves. Tu so se sestali v hiši zavednega slovenskega kmeta in gostilničarja s pevskim zborom iz sosednjega Skocijana, ki je s triglavskim oktetom kar tekmoval v prepevanju slovenskih pesmi. Bil je lep večer, ki bo po zadržanju domačinov ostal vsem v lepem spominu in obenem ojačal v kraju narodno zavest.

Triglavane je naslednji dan vodila pot dalje skozi Sinčo ves in Velikovec v St. Peter na Vašinjah. Bili so gostje tamkajšnjega župnika, ki je za ta večer sklical k nastopu domači, še mlad in maloštevilni, vendar dober pevski zborček. Večer je

potekel enako kakor prejšnji v dobrem razpoloženju in v prijetnem in resnem razgovoru s domačimi kmeti in kmetičskimi fanti.

Naslednji dan so prispeli Triglavani do najsevernejše slovenske vasi na Koroškem, do Dješk pod Svinjo planino. Spotoma so se ustavili v župnišču grebinijskega samostana, kjer so bili gostoljubno sprejeti od župnika, ki je po rodu Ceh. Iz Dješk so krenili zopet v dolino in preko St. Janža na Mostiču, Ostrovice in St. Vida prispeli v sredo popoldne na Gosposvetsko polje. Tu so si ogledali knežji prestol in bližnjo Gospo Sveto, nato pa jo mahnili v Celovec. Kakor v vseh drugih krajih, so bili tudi tu zavedni Slovenci, odnosno merodajni krajevni činitelji že obveščeni o prihodu Triglavčanov. Vendar pa izbrani čas ekskurzije za meščane ni bil primeren, ker je večina Slovencev, ki so člani Slovenskega političnega kluba, odpotovala na počitnice. Zbog tega so prebili Triglavani večer le v ožjem krogu celovških rojakov. Po obisku jugoslovenske konzulata in po ogledu mesta ter njegovih znamenitosti, zlasti muzeja, so odhiteli Triglavani dalje: preko prekrasne Vrškega jezera v Vrbo in od tod v Kostanje, ki leže precej visoko. Tudi tu so bili lepo pogosteni pri domačem župniku ter tamkaj prenočili.

Naslednji dan so nadaljevali pot do Osvoj in skozi Beljak do Brnic, žg v Zilski dolini, kjer se trenutno mudijo. Tu se pripravljajo najlepši večer, ker se sestanejo triglavski pevci z domačimi pevskim zborom in ostalimi domačini, ki jih je mnogo najavljenih. Zdej jih vodi pot v Zilsko dolino do Šmohorja.

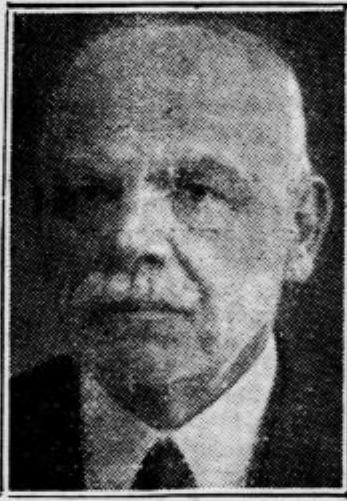
To bi bilo samo v glavnem podano ogledje doslej izvršene triglavanske ekskurzije. Vtisi, ki jih dobivajo člani, jim ostanejo v neizbrisnem spominu in ni dvoma, da bo rodil ta poset pozitivne uspehe, ki se bodo pokazali v bodočnosti. Saj že lepota koroške zemlje sama tako ne-

odoljivo vpliva na vsakogar, da bo tudi poslednji pogled preko meje tu sem. Na drugi strani pa je tudi Slovincem domačinom videti, da jih je globoko ganila ta prvi obisk triglavanskih pevcev izza Karavank. Saj jih utrjuje v veri, da jih bratje niso pozabili.

Dr. S. M.

Vzornik učiteljskega dela

Na pokopališču sv. Štefana v Mozirju se je odprl nov grob, ki je sprejel vase telesne ostanke upokojenega nadučitelja Franceta Praprotnika, moža, čigar ime ni znano le v bližnji moziški okolici, temveč tu-

di daleč izven nje, v vsej bivši Južni Slatinski. Bil je mož, o katerem moremo po vsej pravici reči: Kje tak je še med nami! Svojega učiteljskega poklica ni pojmoval v ožjem pomenu besede, temveč med prvimi učitelji se je zavedal, da je treba zapustiti ozko šolsko sobo in stopiti med narodo.

Izredni mož se je rodil 28. januarja 1849. v St. Andražu pri Velenju. Prve nauke je sprejel, ker St. Andraž takrat še ni imel šole, v Šmartnem na Paki, od koder je šel na gimnazijo v Celje. Ko je l. 1870. napravil zrelostni izpit z odliko, se je odločil sprva za duhovniški poklic in je tri leta pohajal bogoslovno v Mariboru. Tedaj pa je rajši sklenil postati učitelj, zato se je podal na mariborsko učiteljsko in ga zaradi predizobrazbe dovršil po enem letu. Nato je služil v Selnici ob Dravi in v Limbužu, kot nadučitelj pri Devici Mariji v Pušavi ob Dravi in v Mozirju, tu od 1889. do 1915.

Franc Praprotnik je znal svoje učence pridobiti tako, da so se ga povsod in vsakdar prav radi spominjali. Ko je bil še mlad učitelj, smo imeli že novo šolo, ali učiteljstvo je bilo po večini še starega kova. V teh časih je Praprotnik ostalo učiteljsko visoko nadkriljeval, vendar svojih bogatih duševnih zakladov ni skrival, temveč jih je radodarno delil na vse stra-

ni. Njegovo stanovanje je bilo prava posvetovalnica za učiteljstvo njegovih službenih krajev in vse okolice.

Prav marljivo je rajši prijemal za poro ter bogatil naše slovstvo. V »Popotniku« je objavil raznovrstne članke in tako kazal učiteljstvu pot naprej in nazaj. Pa tudi mladim je govoril v tiskani besedi ter spjal za nekdanja »Berila« marsikateri sestavek v pouk in zabavo. Mnogo narodnega blaga je otel pozabljenosti s tem, da je zbiral narodne pravljice in pripovedke, narodne pesmi in imena, znana med ljudstvom. O kakovosti Praprotnikovih spisov govori najbolje to, da so bili sprejeti v šolske knjige, četudi niso bili tem v prvi vrsti namenjeni.

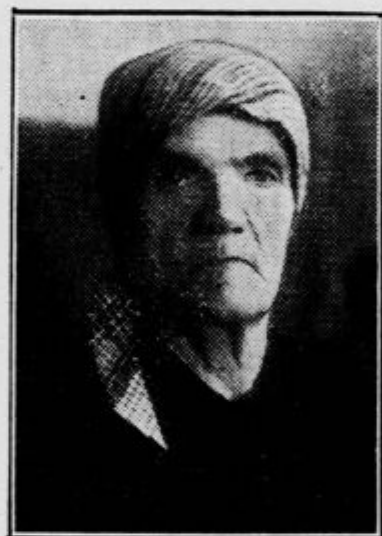
Največ zaslug pa si je Franc Praprotnik pridobil kot prijatelj preproste kmetijskega ljudstva, kateremu se je ves žrtvoval, zlasti s tem, da je na vso moč med njim širil do tedaj zanemarjeno, ponekod skoro neznan sadjarstvo. V ta namen je vzgojil nad 50.000 dreves. Da bi zbudil med ljudstvom zanimanje do te prevažne gospodarske panoge, je porabil vsako priliko, da je predaval o koristi sadnega drevja. Objavljal je v listih članke, kjer je kazal na potrebo važne gospodarske panoge, sadjarstvo. Ako bi se vsi spisi zbrali, bi jih bilo več knjig. Tudi sadjarske razstave naj bi množile vrste umnih sadjarjev. Zato je priredil ali sodeloval pri sadnih razstavah, kjerkoli in kadarkoli je bilo mogoče.

Ljudskega učitelja, velikega dobrotnika kmetijskega ljudstva Franceta Praprotnika ni več. Po kratki bolezni je bogu vdano dne 20. t. m. zatnil svoje trudne oči. Šest častnih občanstev in nešteto priznanj in odlikovanj mu je bilo naklonjenih z najvišjega mesta ter od raznih oblasti in občin, ali najlepši spomenik mu bodo postavili tisti, ki bodo v njegovem duhu delali in se žrtvovali, kakor se je žrtvoval Franc Praprotnik. Slava njegovemu spominu!

Visoka starost

Ljubljana, 24. julija.

V krogu svoje številne rodbine praznuje danes 80letnico gospa Franciška Taškareva iz Ilovice pri Ljubljani. Rodom iz

Hrastja na Dolenjskem je morala že z 9 leti v službo kot pastirica, služila je pri raznih posestnikih, z 20 letom pa je prišla v Ljubljano, kjer se je poročila s pokojnim Jernejem Kastelicem. Zakoncema se je rodilo osem otrok, od katerih pa živijo samo še sin Jože Kastelic v Ameriki ter hčeri Julijana Krančeva in Josipina Kanonjeva v Ljubljani. Jubilarica je v svoji visoki starosti še izredno čila. Doma opravlja še razna dela in večkrat pride k svoji hčeri, gospe Julijani peš v Štepanjo vas. Tudi hude težave je junako preprečala na svoja stara leta. Pred dvema letoma ji je pogorela domačija, lani pa je prestala težko operacijo. Njen mož g. Janez Taškarec je že čigla leta bolan in mu stara gospa skrbno střeže v boleznih. Skrbni materi in gospodinjki želimo, da bi srečno preživela jesen svojega življenja.

Predrzna sleparija

Maribor, 24. julija.

Ze v jeseni se je govorilo po Mariboru o tajni tihotapski družbi, ki razpečava kokain, in so se seveda za to zadevo zelo zanimale carinske, finančne in policijske oblasti. Vse preiskave pa so bile brez-

Pri boleznih želodca, črevesja in presnavljanja privede uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice prebavne organe do rednega delovanja in tako olajša tok hranilnim snovem, da preidejo v kri. Zdravniška strokovnjaška izvedenja poudarjajo, da se »Franz Josefova« grenčica zlasti koristno izkaže pri ljudeh, ki se malo gibljejo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

danes Balkan in kako bi se razvijala zgodovina balkanskih narodov, če ne bi nagla smrt preprečila Dušanovega načrta? Knjigo, ki je lepo natisnjena, izpopolnjuje slike, katerim bi želeli tu in tam skrbnejše reprodukcije; ob koncu je pregled bizantske zgodovine po listnicah in bibliografiji, ki jo je prevajalec izpopolnil z jugoslovansko (naj omenimo, da je med našimi raziskovalci tudi ljubljanski vseučil. profesor dr. Nikola Radojčić).

Dielhova knjiga je bila že dolgo potrebna; ona za vsa jugoslovanska izobraževanja izpolnjuje važno vrzel.

Monumentalna izdaja posnetkov Meštrovičevih del

Ob bližajoči se petdesetletnici velikega jugoslovenskega umetnika Ivana Meštroviča, ki ga tudi vnanji kulturni svet po pravici šteje med prve sodobne kiparje, bo zagrebška »Nova Evropa« izdala knjigo »Ivan Meštrovič i njegovi rodovi«. Kakor izzvo, bo knjiga obsegala sedem reprodukcij posnetkov Meštrovičevih »umetnin in bo odlično opremljena (folio - format, fin papir, prvovrsten tisk z volbino). Fotografije za to izdajo, ki bo edina avtentična, je izbral sam umetnik; on je tudi spisal predgovor. Ta monumentalna izdaja Meštrovičevih pomeni dogodek na celotnem jugoslovenskem knjižnem trgu in je zato vredna splošne pozornosti.

V informacijo pripominjamo, da bo trdo vezana knjiga stala za one, ki pošljejo de-

Nič več ni potrebno krtačiti zob!

Vaši zobje so lahko bili dolgo let rumeni in počrneli, pa jim bo dala KOLYNOS zopet njihovo prirodno barvo in njihov prirodni blešč. Zadoštuje, da uporabite en centimeter na suhi ščetki dvakrat na dan. V treh dneh izginejo zopni madeži, usta so ozdravljena, dlesni so ojačane, diš zopet diš.

KOLYNOS

antiseptično sredstvo najdaljše sredstvo za negovanje zob. — En centimeter zadostuje.

»KOLYNOS« pasta je najbolj ekonomična. Ena tuba traja delj ko dve drugi katerekoli paste.

uspešne, dokler ni predrznost sleparjev preseгла svojega viška. Letos februarja se je v neki gostilni na Meljski cesti znašel elegantno oblečen mlajši možki, ki se je predstavil natakarko z imenom Josip Štern in jo po daljšem razgovoru naprosil, naj mu posodi 1000 Din, ki jih nujno rabi za poravnavo nekega računa. V zastavo ji je ponudil skrbno omotan zavitek z etiketo »1 kg Kokain Mur«. Tedaj je prišel v gostilno neki bivši drogerijski praktikant, ki ga je natakarka dobro poznala. Drogerist je prisedel k Šternu in ko ga je natakarka pozneje vprašala, če tujcu lahko zaupa posojilo proti jamčevini, ji je to potrdil in pripovedoval, da je Štern poštni uradnik, ki se bavi z raznimi, zelo uspešnimi kupčijami. Štern je dobil tisočak in ker ga ni bilo več na spregled, je natakarka zavojček odprla in našla v njem namesto kokaina — navadno jedilno sodo.

Ko je policija doznala o tej slepariji, je ugotovila, da je slepar odpuščen poštni pripravnik Boris S., ki je izvedel že številne sleparije pod raznimi imeni. Dognalo se je, da si je S. najel s štirimi svojimi pomočniki, med katerimi je bil tudi bivši drogerijski praktikant, ki mu je pomagal pri prej navedeni slepariji, stanovanje v neki vili na Pobrežju. Tam so sleparji delali ovitke s sodo bikarbona, katero so potem lahkovernežem prodajali za kokain. Poleg ljudi, ki strastno hlepijo po tem mamilu, so sleparjem nasledili tudi neki tihotapci. Neka Ivanka iz Idrije je plačala za tak zavitek 3000 lir in je šele potem, ko je z veliko težavo dozdevni kokain prenesla preko meje, ugotovila predrzno sleparijo. Eden od sleparjev pa je v St. Ilju posetniku Schollu, ki ga je dobro poznal, ukradel zlato uro z verižico ter pobegnil v Avstrijo. Avstrijski orožniki so ga prišli in je bil po prestani kazni nedavno priveden v Maribor.

Ko je policija zbrala dovolj materiala in hotela aretirati glavnega krivca Borisa S., je ta s svojo ženo že odpotovala na Sušak, kamor je bil poprej pod imenom Lipnik tudi odposlal svoje pohištvo. Ko se je policija obrnila na oblasti na Sušaku, je zvedela, da je slepar tudi že od tam izginil in da slepari najbrže nekje po Dalmaciji.

Med neštetimi ponesrečenci

Jutrovega nezgodnega zavarovanja ni bilo niti enega, kjer bi od Zavarovalnice »Triglav« izplačana zavarovana vsota po Din 10.000.— ne pomenila za preostale veliko, če ne vsega. Naročite »Jutro«, zagotovite svojcem podnoro.

Čitajte tedensko revijo ŽIVLJENJE IN SVET

nar naprej, 120 Din, posebno numerirano izdanje z umetniškim lastnorodnim podpisom pa bo stalo pod istim pogojem 240 Din. Vnaprejšnja naročnina se bo sprejemala samo do konca avgusta t. l. Posebne ugodnosti so deležni oni, ki naberejo deset naročnikov: enajsti izvod dobe zastoji. Subskribenta sprejema »Nova Evropa« v Zagrebu, Preobraženska 6/II.

Velika umetnost Ivana Meštroviča ima častilce tudi med Slovenci, zato opozarjamo na to izdajo, ki o nji sodimo, da bi morala biti v vsaki boljši jugoslovenski hiši, saj je Meštrovičovo delo sakularnega značaja in pomeni, kakor je zapisal Branko Lazarevič, poleg srbskih narodnih pesmi in Njegoševga »Viencac največje vrednote, ki jo je dinarska rosa dala človeštvu. Veskakor je Meštrovičovo delo danes najvišji in najdalje po svetu vidni vzpon kulturnega stvarjanja v Jugoslaviji.

Nova številka »Zborov«

V mrtvili naših glasbenih publikacij tvorijo »Zborov« prav dobro došlo izjemo, posebno, ker se ne drže trdovratno postavljene naloge, propagirati le zborovsko glasbo, temveč nudijo prav zaradi tega, ker so tako rekoč edin glasbeni list, prostor tudi drugim muzikalnim publikacijam. Pravkar izšla 3. številka vsebuje književno prilogo, ki prinaša na prvem mestu Džaga Zagarja pesem »Kaj nam za žalost, nato nadaljevanje Peruzzičevega gradiva za biografiravnatelja Matja Hubada. Hinka Družoviča spomenico ob sedemdesetletnici prvega

ATLANTIDA
Elitni kino Matica

Velefilm, v katerem boste po dolgem času zopet lahko občudovali
BRIGITO HELM
Film ljubezni, strasti, zaslepljenosti!
Krasni pokrajinski posnetki
Danes neprekinjeno zadnjikrat ob 4.,
1/8. in 1/10. uri zvečer
Telefon 2124

Kulturni pregled

Charles Diehl »Istorija vizantjskega carstva«

Z zanimanjem seže čitatelj po knjigi, ki je privikar izšla pri Gezi Kohnu v Beogradu: srbski prevod Zgodovine bizantskega carstva ki jo je v francoščini spisal znameniti bizantolog Charles Diehl (Šarl Dil, Istorija vizantjskega carstva. Prevod s francuskega Radoslav Perović, Beograd 1933. 280 strani, z mnogimi ilustracijami na posebnih prilozah in tremi zemljevidi).

Pomen bizantske zgodovine je učeni avtor, čigar jasni slog je prišel iz Perovićevem prevodu do polnega izraza, označil ob eklepu svojega spisa tako-le: »Tako je bizantsko carstvo izginilo po vsi kakor tisočletnem trajanju, ki je bilo pogosto slavno, saj je v teku stoletij veljalo za pribeževališče krščanstva pred islamom, za branitelja civilizacije pred barbarstvom in za vzgojitelja slovanskega vzhoda: izginilo je, ko je razširilo svoj vpliv vse do zapada. A tudi tedaj, ko je Bizant propadel in prenehal obstajati kot cesarstvo, je še nadalje imel v vsem vzhodnem svetu vsemogočni vpliv, in ta vpliv ima še danes. Od skrajnih točk Grčije do skrajnih točk Rusije so vsi narodi Vzhodne Evrope, Turki in Grki, Srbi in Bolgari, Rimuni in Rusi, ohranili žive spomine in izročila izginulega Bizanta. V tem pogledu ta stara zgodovina, ki je do-

kaj dobro znana in precej pozabljena, ni, kakor po navadi mislijo, mrtva zgodovina; ona je vse do današnjega dne zapustila globoke sledove v nazorih in v političnih težnjah. Še vedno hrani za vse narode, ki so sprejeli njeno dedščino, obet in jamstva bodočnosti. V tem pogledu je torej bizantska civilizacija vredna dvojne pozornosti: zaradi same sebe in zaradi tega, kar je ostalo po nji v zgodovini naše dobe.«

Te besede so pač najboljša priporočila za knjigo, ki je sedaj dostopna vsakemu srbsko-hrvaškemu čitatelju Jugoslovani. Priporočamo jo pozornosti Slovincem predvsem zaradi tega, ker so pri nas močno razširjeni napačni nazori o Bizantu in njegovi civilizaciji. Znano je, da je le-ta neposredno oplajala srednjeveško Srbijo in tu zapustila divno umetnost, da njeni elementi živijo še danes v duhovnem življenju in v meščanski civilizaciji naših bratov. Spoznavanje tega činitelja, ki je bil ekoli vekove delavne pri oblikovanju duševnosti in socialnih form znatnega dela Jugoslovani, je sedaj, ko živimo uedinjeni in si ustvarjamo skupno bodočnost, vse kot interesantno: ostalo je potrebno. Diehlova knjiga bo vsakomur odpirala pogled v svet, ki ga je površno spoznal samo skozi ozke line šolskega pouka in o katerem se je morda navel raznih predsodkov, kakor je n. pr. istovestjenje nekaterih socialnih in moralnih posebnosti Bi-

zanta s samim duhom bizantske kulture.

Pisec je razdelil svojo knjigo na osem poglavij. Vsako zajema določeno posamezno dinastijo, odnosno velikega vladarja: Od Konstantina, ki je ustanovil novo carstvo, preko slavnega Justinijana in makedonskih cesarjev tja do propadajoče dobe Paleologa, ko so Turki zadali poslednji udarec na znotraj že dovolj trbli stavbi bizantskega imperija. Diehl se v tej knjigi ne zaustavlja pri podrobnostih, marveč riše z večjo roko zvozdovinarja, ki ima v popolni oblasti vse gradivo, mogočno eliko rasti, razmaha in odmiranja tega, nekoč tako vplivnega in še danes — šest sto let po svojem zatonu — v duševnosti in v raznih institucijah drugih narodov živečega carstva. Posebej se zaustavlja pri odločilnih kulturnih dogodkih in bleščeče karakterizira posamezne epohe v razvoju bizantske civilizacije, opisuje verske boje, ikonoklastijo in poznejši razkol, ki je razcepil krščanstvo v vzhodno in zapadno plat.

S posebnim zanimanjem se bo naš čitatelj zaustavil na st. 145., kjer Diehl opisuje srbskega carja Dušana, čigar država se je najprej razprostrla od Save in Dunava na severu do Strumice in Pritapa na jugu, od Bosne na zapadu do Rile in Strume na vzhodu. »Dušan je bil hotel dvigniti še višje: s njim je, da bi pod svojim žezlom združil ves Balkanski polotok in si v Carigradu posadil na glavo cesarsko kruno.« Pozneje je svojo državo razširil še dalje, v Makedonijo in na Grško, vspevši s tem v svojem velikem emotru. Ze je zavzel Adrianopolis in Trakijo, ko je nenadoma umrl. Karij bi bil

Domace vesti

• **Podban dr. Pirkmajer častni občan** Cvetkovske občine. Iz Cvetkovcev nam poročajo: Odbor občine Cvetkovci v ptujskem srezu je v svoji seji dne 23. t. m. izvolil gosp. dr. Pirkmajerja Otmarija, pomočnika bana dravske banovine v Ljubljani, v priznanje zaslug za državo in občinu za svojega častnega občana. Odbor se je pri tem oziral na dr. Pirkmajerjevo delovanje, ko je bil okrajni glavar v Ptuj in je nesrečnim posestnikom, katerim je Drava vzela zemljišča in domove, izposloval podporo. Nadalje je kot veliki župan v Mariboru z denarnimi prispevki omogočil zgradbo postajališča v Osluševcih, enako je kot pomočnik bana videl potrebo zgradbe ceste Osluševci-Stonci ter je to akcijo podpiral do njenega uresničenja. Odbor tudi ni prezrl delovanja imenovanega gospoda v notranjem ministru, kjer je iniciativno sodeloval pri upravnih zakonih. Vse navedene okolnosti in priznanja naklonjenost in uvidenost so napotile odbor ovetkovske občine, da ga je soglasno izvolil za častnega občana. Glede kraja in časa izročitve diplome bomo pravočasno poročali. Hkrati omenjamo, da je to priznanje izposloval izvoljeni odbor, torej legitimno ljudsko zastopstvo. K zaslužnemu priznanju našemu odličnemu upravnemu strokovnjaku toplo čestitamo!

• **Otroci naših izseljencev** v Nemčiji zaradi pomanjkanja zadostnih denarnih sredstev ne pridejo letos na letovanje v domovino. Vsem tistim, ki so se na našo prošnjo izjavili, da bi prevzeli kakšnega otroka v oskrbo, najlepša hvala!

• **Emigrant iz Nemčije**. V Sarajevu je prišel bivši član dvorne drame v Berlinu, Franc Greck, ki je zbežal pred hitlerjevskim terorjem v Švicco. Greck bo priredil v Sarajevu ciklus literarno-umetniških večerov.

• **Izplačevanje pokojnin državnim upokojencem** v inozemstvu. Finančno ministrstvo je izdalo pojasnilo glede izplačevanja pokojninskih prejemkov jugoslovanskim državnim upokojencem, ki stalno živijo ali so živeli izven ozemlja naše države. Po tem pojasnilu se bodo pokojnine tudi za naprej izplačevale v inozemstvu živim našim drž. upokojencem v roke pooblaščenec, ki so jih prizadeti upokojenci pooblastili, da zanje v naši državi prejemajo pokojnino, izplačano jim v dinarjih. V inozemstvu se torej pokojnine naravnost sploh ne bodo več nakazovale, niti ne v tuji valuti. Brez novega, posebnega dovoljenja fin. ministrstva se bodo izplačevale tudi v bodoče po pooblaščenih pokojnine tistim upokojencem, ki jim je bilo tako dovoljenje svojčas izdano, čeprav je njegova veljavnost že potekla. Prejemali bodo pokojnino tudi vsi tisti drž. upokojenci v inozemstvu, ki so za navedeno dovoljenje že zaprosili, pa jim dovoljenje do 15. oktobra 1932 še ni bilo izdano. Fin. ministrstvo bo odločilo v vsakem primeru posebej, če se sme pričeti z izplačevanjem takim upokojencem. — Isto velja tudi za upokojence, katerim se pokojnina v inozemstvu ni izplačevala, ker njihove prošnje za dovoljenje uživanja pokojnine izven države (po § 157 uradn. zakona) niso bile do 15. oktobra 1932 še rešene, pa so se kasneje zato vrnili v domovino, a za čas bivanja izven države pokojnin niso prejeli. Tudi v teh primerih bo fin. ministrstvo odločilo za vsak primer posebej. Ne bodo pa mogli prejemati v bodoče pokojnin v inozemstvu vsi tisti upokojenci, ki sploh niso zaprosili za dovoljenje po § 157 u. z. ali jim je bila ta prošnja zavrnjena oz. že izdano dovoljenje naknadno odvzeto. Če se le-ti vrnejo v državo, se bo vsem od dne povratka v državi pričela izplačevati pokojnina za bodoče, za čas bivanja v inozemstvu pa le tistim, katerim prošnja ni bila zavrnjena oz. jim izdano dovoljenje ni bilo naknadno odvzeto.

• **Denar starih hrvaških banov**. V ruševinah stare hrvaške naselbine Klokoča blizu Velike Kladuše, sta posestnika Lazar Erlov in Dragotin Turkalj nedavno našli okrog 1000 komadov nekoga starinskega denarja. Za zgodovinsko vrednost te najdbe se nista dosti brigala, spoznala pa sta takoj, da je denar srebrn. Turkalj je nekaj tega denarja poslal tudi v banovinski muzej v Banjaluku, kjer so usgovili, da so ta denar kovali nekdanji starohrvaški bani. Nekateri srebrniki so oglati in imajo

na eni strani M. Matere božje, na drugi pa se še vidi napis Ladislav. Najdba tega denarja, ki je bil v dobi starih banov razširjen tudi po Dalmaciji in Bosni, kjer si je še do danes ohranil ime »banovac«, je velika zanimivost za zgodovinarje in numizmatike. Muzej bo odredil, da se bodo poiskali še drugi ostanki in spomeniki iz davne preteklosti.

• **Velika razprodaja starin**. Kakor nam poročajo iz Ptuj, bo 11. prihodnjega neseca v znanem gradu Borl pri Ptuju dražba raznih dragocenosti in starin. Prodane bodo več dragocenih oljnatih slik, ramovrstno starinsko pohištvo in tudi razni zgodovinski predmeti. Marsikaj od tega bi bilo dobrodošlo našim muzejem in se bo dražbe najbrže udeležilo tudi ptujsko muzejsko društvo. Bila bi velika škoda, če bi taki tokrat razni naši zgodovinski spomeniki prišli v roke tučev.

• **Zveza med Crkvenico in Novim** je sedaj uvedla Jadransko plovibila na Sušaku in sicer redno vsake sobote. Da se omogoči gostom daljše bivanje v Crkvenici, se bo plovil vrčal ob 23.30, na Sušak pa bo prihajal ob 0.45. Odhod iz Sušaka je omogočen tudi z rednimi programi ob 14. in 17.50. Vsake sobote bodo izdajali izletniške karte za Crkvenico in Novi po 25 Din.

• **Nova groba**. V Cerklju je umrl dekan g. Jožef Juranec, ki je bil več let član občinskega odbora in krajevnega šolskega sveta. V Ljubljani je umrl posestnik g. Franc Oven. Njegov pogreb bo danes ob 16. Pokojnikom blag spomin, žalostnim iskreno sožalje!

• **Pogrešan gospodar**. Franc Okorn star 61 let, posestnik pri Sv. Andreju pri Zmiz-ou na Škofjo Loko, je že 15. t. m. odšel od doma, baje v Škofjo Loko. Okorna pa odte! niso več videli. Domači domnevajo, da se mu je pripetila kakšna nesreča, ni pa tači izključeno, da gre za samomor. Okorna je precej velika, suhe postave, nekoliko plešast in nosi srednje dolge brke. Komur bi bilo o Okornu kaj znanega, naj to sporoči orožnikom v Škofjo Loko.

• **Smrtina nesreča**. Pred par dnevi so pokopali na ljubljanskem pokopališču trdnega kmeta in posestnika Franceta Porento iz Virnaš pri Škofjo Loku. Mož, ki ožijih svojcev ni imel, je zašel v smrt po nesrečnem naključju. Bilo je v začetku prejšnjega tedna, ko se je odpravil v mraku na podstrešje, da se porazgovori s svojim podnajemnikom o nekaterih gospodarskih zadevah. Po stopničah navzgor pa mu je spodrsnilo in priletel mož je odletel navzdol tako nesrečno, da je v glavo treščil ob tlak in se hudo ranil. Ker domača pomoč ni nič zalega, so ga poslali v ljubljansko bolnišnico, kjer mu pa tudi niso mogli pomagati. Po par dneh hudega trpljenja je mož, ki je bil vobče znan in spoštovan, podlegel zadobljenim ranam. Pri obdukcijski so ugotovili, da mu je pri padcu počila lobanja.

• **Tragična smrt nemškega visokošola**. Iz Dresdena je prišlo v naše kraje pred nekaj dnevi 10 visokošolcev. V soboto so izletniki prišli iz Maribora v St. Janž na Dravskem polju. Tu so se dljaki ustavili, da bi se osvežili s kopanjem v Dravi. Vsi so bili dobri plavalci in niso pravič izbirali terena za kopanje. Naenkrat pa je začel klicati na pomoč 18 letni Dietrich Hermann, sin veleindustrija iz Dresdena in še predno so mu prihiteli tovariši na pomoč, je že legnil pod vodo. Druščva reka ga je odnesla in je bilo iskanje brez vsakega uspeha. Iz Ptujja so tovariši rodbini brzojavili žalostno vest, potem pa so odptovali v domovino.

• **Strela zažiga**. V petek popoldne se je nad Polhograjskimi dolomiti razbesnelo neurje. Med najhujšimi deževjem je udarila strela v stanovanjsko hišo posestnika Jožefa Koširja iz Valterskega vrha. Ogenj je imel kaj lahko delo, ker je bila hiša deloma iz lesa in krita s slamo. Še predno so mogli domači, ki stanujejo sicer v drugi hiši, gasiti, je zajel ogenj vso stavbo, ter jo uničil do temelja. Škoda je le deloma krita z zavarovalnico. Posestnik Košir je tem hujše prizadet, ker je letos že drugič pogorel. Prvič je bil ožen podtaknjen po zločinski roki, sedaj pa mu je uničila strela stavbo, ki jo je z znatnimi žrtvami komaj dovršil. Iz je Kamnika nam pišejo: V nedeljo dopoldne je v Kamniku kmalu po oficelnem sprejemu modrega vlaka pričelo deževati. Planine so pokrili temni oblaki, ki so segali skoro do tal. Po pohlevnem dežju se je vili močna ploha,

Pri nagnjenju k maščobi, protinu, sladkosečnosti izboljšuje naravna »Franz Josefov« grenčica delovanje želodca in črevesa in trajno pospeši prebavo. Raziskovalci na polju zdravniške vede o presnavljanju zatrjujejo, da so dosegli s »Franz Josefov« vodo sijajne rezultate. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerij-trgovinah.

dionalne literarno - kulturne revije »pravoisok«. Zato so »Odmevi« našli čitatelje v onih krogih, ki jih povsem podobno usmerjen obzorniki niso mogli doseči, in so poleg vsega izvrševali vlogo za domačo literaturo. Revija se je sukala na srednji poti med literarnim obzornikom in družinskim magazinom, nagnjena predvsem v poljudnost, stremela po domačnosti in izogibljiva se poudarjanju literarnih in svetovnonazorskih gesel. Okoli nje se zbirajo že več let sotrudniki kaj različnih kvalitiet in ameri iz starejšega, erdnjega in mlajšega rodu. V tem pogledu je ta četriletnik, ki nas po svoji obliki in znatnu opominu almanaha, v naši revialni književnosti povsem svojevrsten pojav.

Urednik je v vsakem zvezku združil okrog 50 sotrudnikov, kazalo kompletnega letnika navaja okrog 110 oseb, vsehšči številne ilustracije. Naj omenimo samo nekatera, bolj znana imena: Ivan Albrecht, J. Baukart, Aleks. Bilimovič, B. Borko, dr. Fr. Derganc, dr. Dragatin M. Domjanič, E. Gangl, Cv. Golar, Pavel Golia, dr. I. Gruden, Ivan Hribar, Rihard Jakopič, Mirko Javornik, J. Kač, Marija Kmetova, dr. Korun, Miško Kranjec, dr. Ivan Lah, Ksaver Meško, dr. Fr. Milčinski, L. Mrzel, Sl. Osterc, J. Plestenjak, R. Rihar, Mirko Smrekar, dr. M. Snuder, Fr. Tratnik, Jos. Vandot, dr. Fr. Veber, dr. Fran Zbanič, izmed ilustratorjev pa M. Gaspari, M. Jama, Elko Justin, Miha. Mala, Niko Pirnat, Saša Santel, Fran Tratnik, Ant. Trstenjak, Ivan Varpotič in dr.

Tudi zaključni zvezek drugega letnika prinša kaj mnogovrstno gradivo. Na tej pisani gredi najdeš n. pr. poleg novel Ivana

med katero je grmelo in treskalo. Parkrat je treščilo v neposredni bližini Kamnika. Okrog 11. je mogočna strela s strašnim pokom švignila nad mestom, da so zažvenketale vse šipe v oknih. Strela je udarila v neko delavnico v gornjem delu Kamnika, povzročila strašno razdejavanje in jo užgala. Stavbo, ki je 8 m visoka, je popolnoma porušilo in uničilo tudi vse stroje, ki so bili v njej. Precejšna škoda pa je bila povzročena tudi na bližnjih zgradbah in še celo v večji daljavi je popokalo par šip. Skupno škodo cenijo mnogo nad 100.000 Din. Zanimivo je pri tem, da je bil na stavbi visok in dober strelovod, vendar pa strela ni udarila vanj, ampak najbrže od strani. Sreča v nesreči je pač dejstvo, da se je to pripetilo v času, ko ni bilo nobenega človeka v bližini. Ako bi bilo to v delavnici, bi bile človeške žrtve neizbežne.

• **Občinski funkcionar**, ki je zagrešil nad sto sleparij. V zapore beograjskega sodišča so privedli tajnika zvečanske občine, Andreja Milutinovića, ki bo pred sodiščem odgovarjal za preko sto pomeverb, falsifikatov in službenih zlorab pri pobiranju davkov in raznih pristojbin. Pri teh sleparijah so mu pomagali še razni drugi javni organi, ki tudi čakajo na zasluženno kazen.

• **Izletnike opozarjamo** na izlete z odprtimi avtobusi, ki jih prireja Zveza za tujski promet vsak ponedeljek na Vršič, Ljubelj ali pa k izviru Krke, vsak torek v Maribor, Celje in Dobrovo, vsako sredo na Jezersko, v Rogaško Slatino, vsak četrtek v Logarsko doljino, vsak petek v Belo Krajino, v Horjul, vsako soboto v Županovo jamo, na Cerkljsko jezero, Jezersko ali pa v Bakar ob Jadranu, vsako nedeljo v Logarsko doljino in na Dolenjsko. Nadalje bodo prirejeni izleti 5. in 6. avgusta na Koroško, od 13. do 15. avgusta pa na Veliki Klek (Grossglockner), 6. avgusta pa na Ljubelj. Zahtevajte prospekte pri Putniku.

• **Autobusni izlet** na Koroško in na Sušak za tiste, ki ob nedeljah in praznikih nimajo časa. Avtopodjetje J. Gorican, Tržič priredi avtobusni izlet na Koroško dne 27. in 28. t. m. Odhod iz Ljubljane 27. t. m. ob 7. zjutraj izpred kavarn »Evropce« povratek 28. t. m. zvečer. Cena vožnje z odobrenjem vred 180 Din. — Dne 1. in 2. avgusta na Sušak; odhod 1. ob 7. izpred kavarn »Evropce« povratek 2. zvečer. Vožnja za osebo tja in nazaj 180 Din. — Prijava s 100 Din kavijske poslati čimprej, ker se sprejme samo določeno število potnikov. Natančen program se pošlje po pošti.

• **Koliko mesa konzumira Beograd**. Uprava beograjske mestne klavnice je izdala statistiko o konzumu mesa, iz katere je razvidno, da se je tekom junija zaklalo v klavnici toliko živine, da znaša težina iz klavnice izdanega mesa 1.220.615 kg. Če se k temu vrčuna še meso od uvožene živine, se da sklepati, da potroši Beograd na mesec okrog polmilion kg mesa ali 50.000 kg na dan.

• **Tovarna Jos. Reich sprejema mehko** in škrobijeno perilo v najlepšo izdelavo.

Iz Ljubljane

u. Andreji Senekovičev v spomin so nam poslate tovarišice naslednje vrste: Na ljubljanskem polju je trdnost sklonila pšenica zlato klasje, makove glavice so se ospele in škrljanci so potihnil, ko si odšla ti, naša ljuba Andreja, priškovat večnim skrvnostim. Še pred nekaj tedni si bila vesela in zdrava, ko smo al po končani maturi segle zajednj v roke, da se z mladimi načrti in nadami napotimo v življenje. Bila si učiteljica, Sokolica in skvatinja in si komaj čakala, da udeležuješ vso mlado moč, ki je kipeval v tebi. Kamor si prišla, povsod so te božali prijazni po-

DR. A. GREBENC

specialist za zobne in ustne bolezni
ZOPET ORDINIRA
Celovška cesta 44 8442

DR. ISAJEVIČEVO

TUBA MILO

je priznано najboljšo in najbolj higienično toaletno milo, je edino milo, ki štiti in ohrani vašo kožo in polt svežo in prožno. Patent. domači proizvod. Dobi se v drogeriji Adria in Gregorič. Cena tube Din 6.— 8420

NAREDITE SI SAMI

KOPALNE OBLEKE

iz posebne volne. Kroji brezplačno.

TONI JAGER, Ljubljana, Dvorni trg 1.

ZOBOZDRAVNIK SPECIALIST

DR. IVAN OBLAK

ne ordinira do 27. avgusta. 8417

PROTI SONČNIH PEG ?
ORISOL CREME!

gledil, kdor te je poznal, te je vzljubil. In me, kako prirsočno smo te vse imele rade! Zdal te ni več in od naše ljube Andreje je ostal le svež grob in spomin. Tvoj grob bo vedno poln cvetja, a spomin na te bo vedno topel in lep, kakor rosa v maju in bo svetil kakor topla lučka nam vsem, ki smo preživeli s teboj najlepša leta mladosti. Morda je bolje, da nisi odšla na pot z nami, bogve, kako bi teptalo življenje tvojo lepo in mehko dušo, ki je verjela le v ljubezen in resnico. Me vse, ki stojimo s solzami v očeh ob tvojem svežem grobu, hočemo slediti tvoji veri v ljubezen in resnico. Tudi če nas bo življenje daleč razkropilo, se bomo vsako leto sešle na tvojem grobu, da si v spomin na te zopet prijateljsko sežemo v roke. M'no " slal-ko spavaj ljuba Andreja, naše misli pa bodo pogostoma trkale na tvoj grob.

u. **Mestna ženska realna gimnazija** la-va bi vse gojenke, ki so se priglasi-je to-ovanje v Martinševici, da se udeleže infor-mativnega sestanka v sredo 26. t. m. ob 9. zjutraj v I. nadstropju liceja.

u. **Samaritanke in samaritani** krajev-nega odbora Rdečega križa v Ljubljani! Danes ob 19. bo samaritanski sestanek v dvorani OUZD na Miklošičevi cesti. Pri-dite vsi!

Halo Anice in Ane!

Vse pri Slamiču naj zbrane se nocoj vezujemo, srečno pogodujemo!

u. **Kopališče v Mednem** je zelo oživelo. Poleg kopalcev se nahaja tu počitniška kolonija ljubljanske mestne občine, v kateri je okoli 80 otrok, ki si krepijo zdravje. Ta kraj je za kolonijo kakor nalašč. Otroci imajo čist zrak, svetlo sonce in bi-stro Savo. Kaj posrečena je letos velika novozgrajena odprta baraka, kjer se otroci. Hrano dobe petkrat dnevno. Jedo pa kakor volkovi, kar pa ni nič čudnega, če pomislimo, da so ves dan zaposleni: igrajo odbojko in ping-pong, balinao, keglajo, becajo žogo, čolnarijo, vmes pa skačejo, se igrajo, kopajo, solinijo, senčijo itd. Te igre so pa na razpolago tudi kopalcem. Otroci so večinoma ubogljivi in disciplinirani, razen par izjem. Kar je bilo nediscipliniranega, slabega in »scartujanež«, je že odletelo iz zadrage kolonistov. Kopal-cev je dnevno več in kdor pride enkrat v ta raj, pride še in še, ker je med rajskojo mladino vsak pošten človek rad. Harmonija med kopalci in kolonisti je izvrstna. Izkupitve kopališča gre v prid kolonije, za katero žrtvuje mesto obilno tisočakov. Kolonijo je nadzoroval mestni fizik g. dr. Rus že štirikrat, enkrat z g. Sedejem.

u. **Pobeglih in zopet prijet kaznjencev**. 26 letni rudar Rudolf Žohar je bil kljub svojim mladim letom že devetkrat kazno-van in sedi zdaj spet v zaporu delnežnega sodišča. Obsojen je na 18 mesecev ječe zaradi raznih vlovov. V soboto so ga po-slali z nekaterimi drugimi kaznjenci na zmanjše delo in sicer v neki selitvi v okoli-ci Sv. Krištofa. Žohar je nekaj časa prid-no delal, okrog 17. pa se ga je lotila silna želja po svobodi. Izkoristil je trenutno paznikovo odsotnost in jo ubral proti ljubljanskemu polju, kjer se je skrnil v Taškarjev boršt in počakal noč. Pomoči se je napotil proti mestu in s epotoma celo od nekoga izposodil srajco. V mestu je po-merje obiskal nekoga znanca in dobil od njega civilno obleko. Navzlic vsej previdnosti pa Rudl ni imel sreče. Ko je okrog 2. zjutraj kolovozlari po Kongresnem trgu, ga je ustavil stražnik, ki je bil že opozor-jen na njegov beg. Mož postav je ga spoz-nal in je moral Žohar nazaj med druščino v zaporih.

u. **Zasledovan mladoletnik**. Varnostna oblastva zasleduje še nekaj dni drznega tatila, komaj 16 letnega Albina J. Pretek-lit terek je vlomil v hišo posestnice Marije Černetove na Orlem in ukradel 13 stoto-rov, okrog 500 Din drobiža in srebrenem denarju, 40 starih avstrijskih srebrnih kron in 2 goldmarja. Po vlovu je podjetni de-čko pobegnil in domnevalo, da se po Ljubljani skriva pri tatinskih pajdaših.

u. **Tatvina v stanovanju**. V stanovanje kuharice Tilke Berčeve na Kavškovi cesti 8, se je splazil te dni najbrže popoldne, neznan tat. Prebrskal je sobo, slednjaj pa se je ustavil v predsobi, kjer je iztaknil razne dragocenosti. Odnesel je zlato ovrat-no veržico z obeskom v obliki deteljice, srebrnik za 20 Din in nekaj drugih pred-metov v skupni vrednosti okrog 500 Din.

Iz Maribora

u. **iz okrožnega tajništva JNS**. Drevi ob 20. uri bo v restauracijskih prostorih Narodnega doma seja celokupnega prireditvenega odbora za veliki manifestacijski shod JNS dne 15. avgusta v Mariboru. Ude-ležalci vseh članov obvezna.

u. **Koncert mariborskih matičarjev** na Dobrni. V nedeljo zvečer je priredilo v zdraviliški dvorani, ki pa je bila zaradi odsotnosti židovske kopališke publike, ki jo je skoraj 85%, bolj slabo zasedena, deset članov moškega zbora mariborske Glasbene Maticе koncert s prav izbranim sporedom. Gostje so bili s koncertom izredno zadovoljni in je upravitelj kopališča g. Jankovič pevce takoj angažiral še za en koncert v mesecu septembru. Seveda so se prvič temu vabilu prav radi odzvali.

u. **Prva vaja tezenske strelske družine** je bila v nedeljo zjutraj na vojaškem strelišču v Radvanju. Predsednik g. Lukmar je predstavil družino zastopnikov mariborskega strelskega okrožja prof. g. Cestnik, ki je nato v poljudnih besedah podal zgodovino in razvoj strelskih dručin ter njihov pomen. Za njim je pozdravil strel-ce v imenu občine podžupan g. Šabeder in želel družini najlepši procvit. Prihodnja vaja bo prihodnjo nedeljo s skupnim otho-dom ob 6.30 uri zjutraj.

u. **Almanah mladine**. Mnogo se je zadnje čase govorilo o mladini. Najaktivnejša je bila mladina sama. Sedaj je sklenilo nekaj maturantov mariborskega učiteljskega izdati almanah, da z njim propagira za svoj ideal, vzbudi v inteligenčnih krogih zanimanje za novo generacijo. V teh težkih časih izdati v samozaložbi lepo opremljeno knjigo, je vendar riskantna stvar in obudovajti moramo pogum in požrtvovalni trud mladih avtorjev. Ne pričakujemo umetnikov, a obudovajti bomo ledujo in formalno produktivno silo, ki je od mladine nismo vajeni. Almanah se raz-pečava že ta teden.

u. **Zopet poskušan samomor**. Radi brez-posestnosti in bede se je pognal predelno-njim okrog 20.30 v dravske valove pod velikim državnim mostom delavec Josip P. iz Zagorja. Njegovo ubavno dejanje so opazili neki sosede, ki so nesrečnega po-tenili s pomočjo čolna iz Drave in ga spravili na Breg.

u. **Nenadna smrt na cesti**. Na Koroški cesti se je v nedeljo zvečer pred hišo št. 41 nenadoma zgrudil nezavesten na tla neki mož. Na pomoč mu je prišel neki klepar Alojzij Kebrič in ga skušal obuditi s pomočjo stražnika z umetnim dihanjem k zavesti. Na pomoč so bili poklicani tudi reševalci, ki pa niso mogli nič več pomagati, ker je bil nesrečnejši več mrtve. Zade-la ga je srčna kap. Na podlagi dokumen-tov, ki jih je imel pri sebi, je policija ugo-tovila, da je nesrečnejši bivši poslovska Franc Drčar z Meljske ceste. Truplo je bilo prepeljano v mrtvašnico na Pobrežje kjer bo danes ob 16.30 uri pokopano.

u. **Požar zaradi strele**. V nedeljo popo-dne je bila nad Slovenskimi goricami hu-da nevihta, med katero je strela udarila v gospodarsko poslopje posestnika Sattla v Mlaševcih pri Ljutomeru in ga zažgala. Hlev in drvarnica sta pogorela do tal, do-čim se je gasilcem iz Križevcev in drugih krajev posrečilo stanovanjsko poslopje rešiti iste usode. Škoda znaša okrog 20.000 dinarjev.

u. **Tudi motorna kolesa niso varna**. V nedeljo med 20. in 24. uro je odpejal nez-nan tat tovarnarju Antonu Morocuttiju z dvorišča v Stolni ulici motorno kolo zna-mke »Puch«, vredno 10.000 Din. Kolo je ime-lo evidenčno število 2-473.

u. **Predzren vlov pri belem dnevu**. V nedeljo dopoldne je v lomil v času, ko je bil lastnik odsoten na trgu, v stanovanje mesarskega mojstra Viktorja Viherja v Taborski ulici neznan tat in odnesel iz za-kljenene omare 8600 Din vredno zlato uro z zlato veržico, 500 Din vredno srebrno uro, 350 Din vredno niklajsto uro, 45 Din vredno srebrno veržico, 120 Din vredno moško srajco, 2 srečki Rdečega križa, gla-seči se na Viherjevo ime in dve hranilni knjižici, eno Posojilnice v Narodnem do-mu z vlogo 21.000 Din in drugo Jugoslov-an-ske hranilnice z vlogo 8000 Din.

u. **Psihografolog Karmah** v Mariboru, hotel »Zamorec«.

Iz Celja

u. **Predavanje črnca Inž. Kola Ajalja**, ki bi se bilo moralo vršiti sinoči v Celtskemu domu, je bilo preloženo in bo danes ob 20. v mali dvorani Narodnega doma. Predavatelj bo govoril o predmetu »Afri-ka, moja solčna domovina«. Predavanje, ki ga bo spremljalo 76 skioptičnih slik, se bo sproti prevažalo iz esperanta v sloven-sščino. Ob koncu predavanja bo predavatelj zapel nekaj originalnih afriških narodnih pesmi.

u. **Prosvetni tečaj sokolske župe** v Celju. V dneh 13. do 15. avgusta se bo vršil župni prosvetni tečaj v Celju. Predava-li bodo znani dobri predavatelji. Na spo-redu so predavanja o govorništvu, recita-ciji, debati, nalogah prosvetarja, socialnih vprašanjih, higieni, sokolstvu na vseh, vszgoji sokolske mladine, sokolskem tisku l. dr. Prve tri točke bodo zbirane s prak-tičnimi nastopi. Prijave društev sprejema br. župni prosvetar v Velenju.

u. **Uradni dan Zbornice za TOI za Celje** in okolično bo v torek 1. avgusta od 8. do 12. dopoldne v posvečevalnici Združenja trgovcev za mesto Celje, Razlagova ulica 8, pritičje levo.

u. **Žrtve nesreč in napadov**. V soboto je skočil 31-letni železniški zavirač Anton Zagorc z Močilnega pri Radečah med vo-žnjo z vlaka. Prilete! je na žice ob progi, ki so ga odbile. Zagorc je padel pod kolesa, ki so mu zmečkala dva prsta na desni-ci. V Rihniku pri St. Juriju ob juž. žel. so neki fantje s koli napadli 41-letnega po-sestnika Ivana Korošca na njegovem po-sestvu in ga občutno poškodovali. V nedeljo je padel 9-letni sin kočarice Ivan Škof s Kamne gore pri Voljniku s črešnje in si zlomil desno nogo. V petek je padel 40-let-ni posestnik Jakob Gačnik v Slatini pri Pomikvi pri popraviljanju strehe na svoji hiši na tla in si zlomil levo roko. V sobo-to je padla 28-letnemu progovnemu delav-cu Ivanu Orniku na Zidanem mostu tračni-ca na levo in mu zmečkala sredinec.

u. **V celjski bolnišnici** sta umrla 22. t. m. 45-letna posestnikova žena Marija Zaj-čeva iz St. Janža na Vinski gori in 3 mese-ce stari Maks Bošec, ki ga je mati nedav-no nekje pustila in odšla. Včeraj je umrl v celjski bolnišnici 78-letni dninar Janez Zl-danšek iz Svetelke pri Dramljah, v Gaber-ju (Tovarniška ul. 15) pri Celju pa v visoki starosti 87 let previzkar Jurij Jazbec.

u. **Tatvina kolesa**. V nedeljo 23. t. m. okrog 21. je neznan storilec ukradel nekemu zasebnemu uradniku iz Levca pri Celju iz neke gostilniške veže na Kralja Petra cesti z veržico zavarovano okrog 1500 Din vredno kolo znamke »Waffenrad« šev. 315.939, evid. štev. 2-15.253-5.

u. **Sadje krađejo** v zadnjih dneh neki možki in ženske z vrto v Zrnjskega ulici in z vrta okoliške deške narodne šole. Ne-kateri obirajo sadno drevje kar podnevi in se odrežejo na opozorilo lastnikov z bese-dami, da lahko jemljejo sadje, ki je itak »božji dar«. Na vrtovih ob Masarykovem nabrežju pa delajo škodo na sadnem drev-ju otroci, ki se norčujejo in grdo preklinja-jo, če jih lastnik nažene. Prepričani smo, da bo policija kmalu napravila red.

u. **Nove srečke drž. razredne loterije** si nabavite takoj v podružnici »Jutra« v Celju.

Iz Kamnika

u. **Izpopolnjujemo** našo kratko ne-deljsko notico o komemoraciji za pokojnim starostar Dr. Rihardom Karbo še v toliko, da je točno ob napovedanem času ob pol-ni dvorani otvoril spominsko slavnost pod-starosta kamniškega Sokola g. Stane Ved-lin, ki je v lepem govoru orisal pokojnega starostar kot požrtvovalnega delavca in borca za sokolske ideale. Za njim je go-voiril prof. Lojze Peterlin o dr. Karbi kot človeku in javnem delavcu.

u. **Močen potresni sunek** smo občutili v Kamniku v ponedeljek dopoldne ob 10.42.

u. **Kopalna sezona** je na višku. Naše kopališče je prav lepo urejeno in kopal-cev je vsak dan dovolj, med njimi tudi mnogo letoviščarjev, katerih je zdaj v Kamniku in bližnji okolici okrog 100.

u. **Cesto popravljajo** od St

V vasi pohorskega pevca Jurija Vodovnika

Ako je pesnik tisti, ki ima tako žilo, da mu ne da miru, dokler se ne izbeži in ne izlije svojih čustev in svojih opazovanj v pesem, iskreno, duhovito in dovipno, potem je bil Jurij Vodovnik velik pesnik in njegova rojstna vas — Skomarje — je v resnici lahko ponosna nanj. Vzrok, da ga naše slovo ne pozna kot pesnika v običajnem pomenu besede, je v tem, ker je bilo njegovo šolanje končano z ljudsko šolo. Ni zapustil otrok, pač pa cele koše listov in listkov, na katere je bil napisal in prav do svojega zadnjega dne pisal svoje pesmi, dolge in kratke, epske in lirске, svete, cerkvene, romanske, posvetne, domače, vesele, poskočne, šaljive, sarkastične in zbadljive, pa tudi poučne, zabavne in kratkocasnne, vse jasne, kakor je jasno zvezdasto nebo nad južnim Pohorjem, in bistre, kakor so bistri izvirki Dravinje, Ložnice in Oplotnice, vse polne zdravega, svežega in osvežujočega dovipja, humorja, boli in odkritosrčnosti; žalibog le deloma zapisane, še manj pa tiskane.

V gostilni »Kovše«, edini v vasi, izveš, da so v hiši imeli pred 30 leti še v omari cel predal Vodovnikovih pesmi, od njega amega napisanih; a te in druge so se vse poizgubile. Med narodo pa se živijo po Dravinjski dolini, ob Hudinji, ob Paki in Mšlinji; a največ so se znane na južno-zahodnem Pohorju v Skomarjah, pri Sv. Kungoti, pri Sv. Jakobu v Resniku, na Ljubnici in v Rakovici. V Skomarjah še živi 84 let stari njegov pranečak Tomaž Vodovnik, p. d. Tomažič, ki se Jurija še prav dobro spominja, kako je zadnja leta samo še posedoval v leseni, sedaj Juhartovi koči nad župniško cerkvico, kako je pletel nogavice in rokavice, ko radi starosti in obolenosti ni mogel več opravljati svojega tkalskega poklica, in kako je pri tem zlagal in zapisoval, pa tudi pel vedno še nove pesmi. Treba priti na Skomarje na njihovo Lepo nedeljo, na praznik sv. »Lapreta«, prvo nedeljo, po Velikem šmarnu, ali kadar praznujejo terti, domlatke ter kolone in tedaj vsako lahko čuje, s kakšno ljubeznijo, s kakšno pravo zamačenostjo pojejo ob spremljanju harmonike Jurijeve pesmi. Čudil se bo vsako pesnikovi originalnosti, duhovitosti, spretnosti in rimanju in izražanju pa tudi naravnost neverjetnemu spominu starega pevca.

»Veliko platna sem natkal, še več sem pesmi osnoval!«

Tako pravi Jurij sam na svoja stara leta, ki jih je sicer ovekovečil takole: življenje dobro — vse je preč. Ne morem si pomagat več; s težavami sem ves obdan, žalujem noč in dan. Že golo glavo nosim, po drugih krajih grem okol, vse sorte pesmi trosim, ne zmanjka jih nikoli. Poznamo me srčanaka, mi radi dajo vinčeka; in ko se z vinom poživim, zapojem rad ljudim.

Pobožnega kristjana in romarja, cerkovnika in cerkvenega pevca, tkalca in pletilca, pesnika in pevca, daleč naokoli znanega in priljubljenega — saj mu je sam

Slomšek popravljal pesmi — so v nedeljo 17. dec. 1858, pokopali na domačem pokopališču. Pohorci se ob takih prilikah nič ne jokajo. Tedaj pa so se ljudje — tako pripoveduje stari Tomaž Vodovnik — vsi jokali, rekoč: »Škoda za Jurija! Takega moža Skomarje nikoli ne bodo več imele. Koliko lepih pesmi bi nam še zložil in zapel; zdaj pa so njegove noge mrzle za vedno!«

Težko je izslediti njegov grob. Gomila je že izginila. Toda če greš po stezi sredi pokopališča proti mrtvašnici, najdes levo pred njo v gostem šipkovem grmu dve pedit visoko ploščo iz belega pohorskega mramorja, deloma že s mahom poraslo; ob pravi razsvetljavi razbereš na njej pod vidnim znamenjem križa: Jur Vodovnik, in spodaj letnico 1858. Postavili so mu jo skomarški osebeniki ob prvem godu Jurijevem po njegovi smrti. Drugo spominsko ploščo pa so l. 1900. ob stoletnici rojstva knezskofofa Antona Martina Slomška dali vzidati v južno cerkveno steno »Slavnemu pohorske-mu pevcu« Slomškovi čestiti in Jurijevi, želeč mu z njegovimi lastnimi besedami: »In duši Bog vse dobro daj, naj živi večni mir, in njem pravi dom naj pride, v raj kjer sreče vse je vir.«

Skomarje ali Skomre, vas in cerkev »sv. Lapreta« s majhnim priprostim pokopališčem, kjer počiva tudi Jurij Vodovnik, tvorijo skupaj pravo veselo in zadovoljno pohorsko družino. V dolini med dvema rebrima, odprti proti jugu in solncu, ždi v višini 944 m pod zelenimi gozdovi in nad dehtenimi njivami in travniki vasica; samo kakih petnajst poslopj, tesno stisnjenih zaradi tesno odmerjenega prostora. Na vzhodni rebrji Ljubljanske šole, na zapadni cerkve s pokopališčem. V vasi gospodarijo Sturmi, Medvedi, Tomažiči, Juharti in Vodovniki. Od šole, kjer je stala rojstna lesena koča Jurija Vodovnika, pa do pokopališča je samo tri minute hoda, in to je najdaljša pot skozi vas. »Pohorski pevec« je je prehodil v dobi, trajajoči 57 let. Nad vse prilazno je lice, ki ga vas s šolo in cerkvijo pokaže tujcu, ki prihaja od Dravinje iz Kojnice skozi Zreče ali od Hudinje iz Vitanja mimo Sv. Vida čez Ljubnico. V taki višini nima Pohorje nobene druge sklenjene vasi, nobene župne cerkve, sploh nobene naselbine, ki bi bila tako svetla, solčna, jasna, tako odprta in razgledna, tako lepa in očarujča kakor Skomarje. Ni čudno, da je Pohorje prav tu rodilo svojega pevca! Ves naš prekrasni svet v vsej njegovi raznolikosti od Kapele in Premurja, od Dravinje, Dravskega polja in Slovenskih goric do zasneženih orjakov Savinjskih planin, do Raduhe in Plešivca in vse, kar se razprostira vmes, Brinjeva gora, nešteto cerkva, Ivanjšica, Macelj, Slemo, Rogaska gora, Boč, Konjška gora, Hum, Veliko Kozje, Turje, Gorjanci, Mrzlica, Gozdinik, Stenica, Gora Oljka, Javorje, Paški Kozjak in Smerkovec so razpostavljeni v velikanskih krogih in koncentričnih lokih, vsi obrnjeni semkaj na Skomarje, njihovo cerkvico in njihovo pokopališče, kakor da bi vsi občudovali ta mirni pohorski kotiček, to toplo pohorsko gnezdece, zibelko in večno počivališče slavnega pohorskega pevca — Jurija Vodovnika.

Šolska vzgoja tržiške mladine

Za vzgojo šoloobvezne mladine skrbita deška in dekliška osnovna šola, katerih vsaka ima 5 postopnih razredov in po eno vzorednico. Osnovna šola v Trzinu je bila od nekdaj na najboljšem glasu in so jo dobili obiskovalci otroci, ki so hoteli dobiti dobro podlago. Že pred vojno je bila štirirazredna. Njena ustanovitelj sega skoro v osemajsto stoletje. Razumljivo je samo po sebi, da je bila ta šola pri svojih koreninah nemška, slovensko se je v njej poučevalo pred vojno posebej do leta 1912, bore malo. Ko pa je prišla občina v slovenske roke, potem je čutil nemški šulferjan potrebo, da ustanovi za industrijske delavce nemško šolo, ki je bila dograjena l. 1912. In je bila prav tako štirirazredna. Šulferjan je ustanovil šolo iz gole nagajivosti do splošne osnovne šole, ki ni bila po duhu slovenska, ker se je hotela in morala razširiti v pet razrednico. Da bi se pa število šoloobveznih otrok zmanjšalo in da bi s tem odpadla potreba po razširjenju, zato je bila ustanovljena šulferjanska šola.

Agilna podružnica Ciril - Metodove družbe, ki je imela svojega mecenca v osebi industrijskega Polaka Viljema, pa se ni mnogo pomisljajala in je ustanovila otroški vrtec za tiste otročiče, ki naj bi se odtegnili nemškemu vplivu. Otroški vrtci je bil nastanjen v narodni hiši I. B. Malega, kjer je imel svoje prostore še tudi nekaj časa po prevratu. Nemci pa so v svoji nemški šoli imeli za delavsko dečo svoj nemški otroški vrtec. Med vojno so se medsebojna nasprotstva umaknila hujskim skrbem za vsakdanji kruh. Po vojni pa je nemška osnovna šola šulferjanska odpadla sama po sebi in slovenska osnovna se je razširila v petrazrednico. Toda Tržišču potrebuje po svojem položaju in obliki v industriji višji organizirano šolstvo in tako je bil prvi kraj v naši banovini, ki je zaprosil za ustanovitev deške in dekliške mešanske šole in jo tudi dobil že leta 1919. Največ zaslug za ustanovitev mešanske šole sta pridobila oba že blagopojna gospoda duh. svetnik Josip Potokar, mestni župnik in nadzornik, in ravnatelj Kalingor Ferdinand. Občina je kupila na dražbi poslopje bivše šulferjanske šole, katerega je potem dvignila za eno nadstropje in v njem nastanila novo šolo. V štirinajstih letih svojega obstoja je vzgojila mešanske šole cel kader zavednih mladih delavcev in inteligentov, ki posegajo vedno krepkeje v javno življenje, v katero uvajajo pravega naprednega diha za prosperi gospodarstva in javne blaginje. Vse tne vidi mešansko šolo ravnatelj g. Lajovic Albin. Na šoli je od njene ustanovitve do danes delovalo že nad 60 učiteljev in vzgojiteljev. Šola je obrtnoindustrijske smeri in bogata od leta do leta lepše uspeha.

Za strokovno vzgojo obrtniškega in trgovskega naraščanja skrbita obrtno in trgovsko - nadaljevalna šola. Prva je bila ustanovljena l. 1875. in je gotovo med najstarejšimi šolami te vrste. Sedaj ima tri stopnje razrede brez pripravljalnega razreda. Mojstri se prišli namreč do pripravljalca, da ni napredka z vajencem, ki po nji splošni izobrazbi ni sposoben vsaj za prvi razred. Večina njih se pa ravna že po

načelu, da ne sprejme vajenca, ki nima vsaj dveh razredov mešanske šole. Slednji čas in še bolj pa bodočnost obrti zahtevata brez-pogojno tako izbero obrtniškega naraščanja. Trgovsko - nadaljevalna šola je najnovejšega datuma, obstoja komaj pet let. Ima izmenoma vsako leto po en razred, tako da dovoli vajence v dveh letih šole.

Ob četvrti čevlarske obrti in industrije se je mislilo na ustanovitev strokovne čevlarske šole po vzoru nižjih strokovnih šol. Toda nastopajoča gospodarska kriza, ki je prav posebno zajela ravno ročno deljvarstvo, je ta načrte potisnila v kot. Z mešansko šolo v zvezi se vrše skoro vsako leto gospodinjki tčaji, zakaj v šoli je najbolje urejena kuhinja, kjer se redno prehranjuje mladež mešanske šole. Tu so dani vsi pogoji za gospodinjke tčaje. V risalnici mešanske šole se vrše nadalje razni strokovni tčaji za krojače, čevljarje, knjigovodje itd., ki dosegajo prav lepe uspehe.

Šolska poslopja osnovnih šol so prav slaba in mestna občina se bavi že dalje časa z načrtom, da bi zgradila novo poslopje, po priliki takega, kakršnega si je omislila Škofja Loka. Za izvedbo tega načrta manjka ne toliko gmočnih sredstev, ki bi se gotovo dobila, kolikor korajže za začetek. Tu velja pogum in steklo se bo vse po sreči in ugodnejše, kakor si misli tržiška javnost. Mešanska šola ima svoje lepe poslopje, ki nudi gostoljubno stropo in osnovni šoli s par sobami, i otroškemu vrtcu, ki ga sedaj vzdržuje občina, i vsem strokovnim šolam in raznim strokovnim tčajem.

Obsodba trškogorskih roparjev

Novo mesto, 24. julija.

Dopoldne se je nadaljevala 10. t. m. prekinjena razprava proti roparjem, ki so v noči na 24. marca napravili drzen roparski pohod v Zdinjo vas, tjer so vdrl v hišo posestnice Marije Pančevce in jo oropali. Po ropu so zločinci vplomili še v dve zidaničici, kjer so poplčili okrog 10 l vina in pokradli več vinaršnega orodja. Na koncu svojega pohoda so poiskali svojo srečo še pri posestniku Papežu, ki pa jih je pregнал od hiše s strelom iz puške. Že pri prvi razpravi so vsi obtoženci odločno zanikali svojo krivdo, samo peti njihov tovariš Alojzij Košlar je odkrito priznal svoj zločin in potrdil trditve obtožbe. Sodišče je obsodilo 30letnega Franceta Zagarja iz Golensake na 8 let ječe in trajno izgubo častnih pravic, 44letnega posestnika Josipa Goloba iz St. Petra na 3 leta in 6 mesecev ječe ter izgubo častnih pravic za dobo kazni, 30letnega delavca Frana Jeraca s Trške gore na 4 leta in 6 mesecev ječe, 20letnega Antona Potočarja na 2 leti in 1 mesec ječe, 24letnega zidarskega pomočnika Alojzija Košlarja pa na eno leto in 2 meseca ječe.

VSAK NAROČNIK »JUTRA« je zavarovan za 10.000 dinarjev!

Gospodarstvo

Reakcija na ameriški eksperiment

Prej, kakor je mogel marsikdo pričakovati, je nastopila na ameriških efektnih in blagovnih tržiščih reakcija na divjo hoso zadnjih tednov. Po neukročenem spekulativnem dviganju borznih tečajev je prišlo sredi preteklega tedna do poloma, ki je zavzel zlasti velik obseg na žitnem trgu, tako da so morale žitne borze v petek ustaviti vsak promet. Tako na blagovnih kakor tudi na efektnih tržiščih so se zadnje tedne tečaji dvignili mnogo preko obsega, ki bi ustrežal padcu dolarja. Spekulacija je vnaprej eskompitrala pričakovani padec dolarjev; ko pa se je padec dolarjskega tečaja več ali manj ustavilo, je bila reakcija neizogibna. Na čikaški borzi se je cena pšenici povzpela pret. teden že na 120 centov za bušel, to je še enkrat toliko kakor v aprilu in skoro trikrat toliko kakor lani v jeseni. V treh dneh pa je cena zopet padla na 90 centov in bi se nadalje padala, če ne bi bilo ukinitve poslovanja na žitnih borzah. Se občutnejši je menda padec tečajev na efektnih borzah. Po vestih iz New Yorka je bil polom na ameriških borzah pret. četrtek eden najhujših v gospodarski zgodovini Zedinjenih držav.

Če hočemo pravilno presoditi vzroke poloma, si moramo predložiti, kakšen obseg je že zavzela spekulativna hosa tik pred polomom, kakor je razvidno iz naslednjih števk od 17. t. m. v primeri s številkami od 26. aprila (opustitev zlatega standarda).

Dnevni promet delne	26. IV.	17. VII.
1000 komadih	5.180	30.720
Indeks ind. delnic	42	80
Indeks železniških deln.	22	46
Cena bakru v centih	5.12	9.00
Cena svincu v centih	3.00	4.50
Cena pšenici v centih	66.5	120
Cena bombažu v centih	6.50	11.60
Cena kavčuku v centih	3.84	9.25
Produkcija jekla v % kapacitete	14	59
Dnevno natov. vagoni v 1000 vag.	438	634

Dočim je od aprila dolar padel le za 28 odst., so se cene mnogim važnim sirovinam večinoma podvojile; tudi tečaji delnic so se povečali skoro za 100 odst., dočim se je promet na efektnih borzah počistil. Glede na obseg razvrednotenja dolarja je šla hosa očitno mnogo predaleč.

Ameriška vlada zavrača sedaj svojo krivdo na spekulacijo, ki pa jo je sama najbolj podpirala. Sama je podpirala prekomerno dviganje cen in borznih tečajev, namesto da bi vplivala pomirjevalno. Sedaj, ko je nastopila neizogibna reakcija, pa se zgraža in obdoljuje spekulacijo in grozi na vse strani.

Vprašanje pa je tudi, kako se bo nadalje obnesel ameriški eksperiment. V neverjetno kratkem času je bil v Zedinjenih državah izvršen prehod iz najbolj svobodnega gospodarskega sistema na svetu k sistemu nadzorstva in reglamentiranja. Roosevelt je v nasprotju z dosedanjimi običaji globoko posegel v potek gospodarskega življenja. V Evropi je izzvalo nemalo začudenje, da se je v Zedinjenih državah pokazalo tako malo odpora proti takemu načinu reglamentiranja gospodarskega življenja, ki je v svojem bistvu nasprotno mentaliteti ameriškega naroda. Vsekakor je ameriški narod ukrepe Roosevelta odobravala, dokler se je v zvezi s padcem dolarja gospodarska konjunktura vidno dvigala. Težko pa je presoditi, kakšno stališče bodo zavzeli Američani k Rooseveltovega eksperimentu, če ne bo šlo vse tako po sreči, kakor je bilo zamišljeno.

Zaposlenost v juniju

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani je pravkar sestavil podatke o gibanju zavarovanega članstva v letošnjem juniju, iz katerih je razvidno, da se je število povprečno zavarovanih članov v juniju le še malo dvignilo, in sicer za 1030 na 78.566 (lani za 2673 na 82.643). Nasprotno lanskemu juniju je letos v juniju število povprečno zavarovanih delavcev zaostajalo za 4077 (v maju samo za 2434).

Kakor znano se je sezonsko oživljenje zaposlenosti letos prej pričelo nego predšnja leta in je bil tako v februarju, marcu in aprilu prirastek članstva večji nego lani. Zato pa je bil prirastek članstva v maju in juniju letos manjši nego lani. Vendar pa je skupni sezonski prirastek od februarja do junija letos še vedno večji, nego je bil lani, kakor je razvidno iz naslednje primerjave povprečnega stanja članstva:

	1932	1933	razlika
februar	74.750	68.601	-6149
marec	73.081	70.794	-2287
april	75.033	74.170	-863
maj	79.970	77.536	-2434
junij	82.643	78.566	-4077

prirastek + 7.893 + 9.965

Letos je od februarja do junija zaradi sezonske oživljenja število povprečno zavarovanih članov naraslo za 9965, lani v istem razdobju pa za 7893. Pri tem je zanimiva še druga sprememba. Dočim je bilo letos v juniju povprečno število moških zavarovanih članov za 4211 manjše nego

Vremensko poročilo

Številke za osmačje kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblakost 1-10, 7. vrsta padavin, 8. padavine v mm. Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

24. julija
Ljubljana 7, 763.5, 18.6, NEbl, 6, 13.2, dež; Ljubljana 13, 762.8, 25.0, 50, S2, 4, —; Maribor 7, 763.3, 18.0, 80, NW1, 9, 12.3, dež; Zagreb 7, 763.4, 19.0, 90, SE1, 10, 12.0, dež; Beograd 7, 761.4, 20.0, 90, WI, 6, —; Sarajevo 7, 762.3, 18.0, 90, WI, 10, —; Skopje 7, 768.4, 24.0, 50, mirno, 8, —; Split 7, 759.6, 25.0, 60, NE8, 8, 0.6, dež; Kumbor 7, 757.9, 23.0, 60, mirno, 8, —; Rab 7, 760.8, 21.0, 60, ENE4, 9, 0.0, dež; Vis 7, 768.9, 24.0, 50, ESE2, 8, —; Temperatura: Ljubljana —, 18.0, 26.0, —; Maribor 22.3, 17.0, Zagreb 25.0, 18.0; Beograd 30.0, 18.0; Sarajevo —, 16.0; Skopje —, 17.0; Split —, 22.0; Kumbor —, 22.0; Rab —, 20.0; Vis —, 21.0.

lani, je bilo povprečno število ženskih članov za 134 večje. Vzrok tidi gotovo v napredovanju tekstilne industrije, kjer je zaposleno mnogo žensk.

Zdravstvene razmere delavstva so ostale v glavnem nespremenjene. Povečanje odstotka bolnih za 0.14 na 2.28% je pripisati je podaljšanju podpornice dobe od 26 na 52 tednov.

Povprečna dnevna zavarovana meza je znašala v juniju 23.39 Din, to je za 1.58 Din manj nego lani v juniju. Skupna dnevna zavarovana meza pa je bila pri vsoti 1,828.000 Din za 225.000 Din manjša nego lani in za 800.000 Din manjša nego v juniju 1931.

Gospodarske vesti

— Sporazum med zagrebškimi Savezom denarnih zavodov in Društvom vlagateljev. Odkar je bilo v Zagrebu pred poldrugim mesecem ustanovljeno Društvo vlagateljev, so se vršile ostre polemike med predstavniki tega društva in predstavniki denarnih zavodov. Spomenicam ene organizacije so se siledle spomenice nasprotno organizacije. Ta boj gotovo ni bil v korist niti vlagateljem, niti denarnim zavodom. Zato je bila pretekli petek sklicana skupna konferenca predstavnikov Saveza denarnih zavodov in Društva vlagateljev, ki je končno vendar dovela do sporazuma glede sodelovanja, ker se interesi bank, ki so prišle v težkočo, krijejo v marsikaterem pogledu z interesi vlagateljev. Na konferenci je bilo sklenjeno, da se o njenih rezultatih izda skupni komuniké.

— Komisije za pregled sadja pri izvozu. V »Službenem listu« od 22. t. m. je objavljena odredba bana dravske banovine, s katero se postavijo komisije in komisariji za pregled sadja, namenjenega za izvoz. Komisijo v Celju tvorijo gg.: predsednik sreski kmet referent v Celju, namestnik Miloš Levstik, nadučitelj v pokouju, Miklavžev hrib pri Celju, član Fr. Gorican, posestnik v Višnji vasi, pošta Vojnik. Komisijo v Mariboru tvorijo gg.: predsednik sreski kmet referent za srez Maribor, levi breg, namestnik in član Fr. Aplenc, inštruktor vinarine in sadjarske šole v Mariboru, člani pa Fr. Fras, župan in ekonom v Dobrenju, Jos. Blažević, ekonom v pokouju v Studenih in Ant. Kerentič, župan in ekonom na Ranci. Komisijo v Ptuju tvorijo gg.: predsednik Jos. Zupanc, sreski kmet referent v pok. v Ptuj, namestnik sreski kmet referent v Ptuj, člani pa Ludvik Sagadin, tajnik cestnega odbora v pok. v Ptuj in Iv. Kos, sreski kmet ref. v pok. v Podgoricah pri Vel. Nedelji. Komisijo v Murski Soboti tvorijo gg.: predsednik sreski kmet ref. v Murski Soboti, član in namestnik Alb. Dular, ekonom na kmetijski šoli v Rakičanu in član Avg. Kamp, trgovec v Nuskovi, pošta Rogasčevci. Komisijo v Novem mestu tvorijo gg.: predsednik sreski kmet ref. v Novem mestu, člani Fr. Filipič, pomočnik sreskega kmet ref. in Fr. Malasek, prof. na kmetijski šoli na Grmu. Komisijo v Ljutomeru pa tvorijo gg.: predsednik sreski kmet ref. v Ljutomeru, član in namestnik Avg. Lukačič, načelnik železniške postaje v Ljutomeru in Jože Bratuš, posestnik in drevinar v Ljutomeru. Poleg tega so postavljeni komisariji za sreze Ljubljana, Logatec, Kranj, Radovljica, Kamnik in za 30 posameznih nakladalnih postaj.

— Trošarine prost špirit za tvornice kisa. Finančni minister je na podlagi čl. 68. zakona o državnih trošarinah odredil, da se sme tvornicam kisa izdati špirit brez plačila državne trošarine, in sicer za sed normalne velikosti (t. j. višino 2.25 do 2.50 m in premera 1.12 m zgoraj in 1 m spodaj) za 24 ur največ 3 litre čistega alkohola. Na podlagi tega je treba izračunati, koliko sme katera tvornica kisa nabaviti letno špirta brez plačila državne trošarine za izdelovanje kisa. Samo količina špirta, ki se tako izračuna, sme posameznim tvornicam izdati brez plačila državne trošarine v svrhu izdelovanja kisa. Superkontingenta ne more dovoliti finančna direkcija brez odobrenja finančnega ministristva in davčnega oddelka. Direkcije bodo pri izdajanju dovoljenj za nabavo špirta brez plačila državne trošarine za izdelovanje kisa na podlagi tega odloka izračunale, koliko more posamezna tovarna kisa predelati špirta, in bodo sorazmerno s tem izdali dovoljenje za potrebno količino špirta.

— Hmeljski trg. Na Zateškem hmeljskem trgu so se zadnje dni gibale cene za lanski hmelj med 1800 in 2000 Kč za 50 kg (pred 14 dnevi 1800 — 2100 Kč), za hmelj iz leta 1931. pa med 750 — 800 Kč (750 — 850). Promet je bil slab. — Tudi v Nürnbergu so cene v zadnjih 14 dneh nekoliko popustile. Halbertauski hmelj notira 265 — 275 mark, gorski hmelj pa 220 — 230 mark za 50 kg.

Borze

24. julija.

Na ljubljanski borzi je danes deviza New York za malenkost popustila, dočim se je London dvignil. Avstrijski šilingi so se v privatnem kliringu trgovali nadalje po 8.85 (v Zagrebu po 8.65, v Beogradu po 8.70).

Na zagrebškem efektnem tržišču se je vojna škoda ponovno dvignila za več točker se je trgovala po 221 in 224 (v Beogradu je bil promet po 219 in 218). V ostalih vrednotah pa ni bilo prometa.

Devize.

Ljubljana. Amsterdam 2314.85 — 2326.21, Berlin 1364.58 — 1375.38, Bruselj 800.52 do 804.46, Curih 1108.35 — 1113.85, London 191.42 — 193.02, Newyork ček 3986.05 do 4014.31, Pariz 224.38 — 225.50, Praga 169.79 do 170.65, Trst 302.13 — 304.53 (premijsa 28.5%), Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8.85.

Zagreb. Amsterdam 2314.85 — 2326.21, Berlin 1364.58 — 1375.38, Bruselj 800.52 do 804.46, London 191.42 — 193.02, Milan 302.13 do 304.53, Newyork kabl 4008.05 — 4036.31, ček 3986.05 — 4014.31, Pariz 224.38 — 225.50, Praga 169.79 — 170.65, Curih 1108.35 do 1113.85.

Curih. Pariz 20.24, London 17.32, Newyork 369, Bruselj 72.25, Milan 27.30, Madrid 43.25, Amsterdam 208.85, Berlin 123.30, Dunaj 58.25, Stockholm 89.25, Oslo 87, København 77.25, Praga 15.32, Varšava 57.75, Bukarešta 3.08.

Dunaj. (Tečaj v priv. kliringu.) Beograd 11.52, London 30.44, Milan 47.84, Newyork 644.51, Pariz 35.55, Praga 25.34, Curih 175.40, 100 S v zlatu 128 S pap.

Effekt.

Ljubljana. Vojna škoda 221 — 225, 7% investicijsko 45 — 47, 7% Blair 32 den., 8% Blair 34 den., 7% Drž. hipotekarna banka 47 den., 4% agrarne 26 den., 6% begluška 36 den.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 220 — 222, za december 217 — 225, 7% investicijsko 45 — 47, 4% agrarne 25.50 do 28, 7% Blair 32 — 33.50, 8% Blair 34.25 do 35, 7% Drž. hipotekarna banka 52 bl., 6% begluška 34.75 — 36; bančne vrednote: Priv. agrarna banka 219 — 220; industrijske vrednote: Seferana Osejček 150 — 180, Trbovlje 135 — 140, Isis 15 — 25.

Beograd. Vojna škoda 219, 218 zaklj., za oktober 216 zaklj., za december 220 zaklj., 7% investicijsko 45 — 46, 4% agrarne 28 zaklj., 6% begluška 36 zaklj., 8% Blair 34.50 den., 7% Drž. hipotekarna banka 47 — 48, Narodna banka 3800 bl., Priv. agrarna banka 220 zaklj.

Dunaj. Dunav-Sava-Jadran 13.10, Državne železnice 15.40, Trbovaljska 14.42, Alpine-Montan. 12.25.

Blagovna tržišča

2170.

+ Ljubljanska borza (24 t. m.) Tendence za žito nespremenjena. Nudijo se (vse za slovensko postajo plač. v 30 dneh: Pšenica (po mlevski tarifi): nova baška, uzančne teže po 190 do 192.50; nova baška, 79.80 kg po 197.50 — 200; koruza: (po mlevski tarifi): baška promptna po 125 — 127.50; za julij po 130 — 132.50; moka: baška »0« iz stare pšenice po 430 — 435, banatska po 440 — 445.

+ Novosadska blagovna borza (24 t. m.) Tendence neenolna. Promet 45 vagonov, Pšenica: baška nova, 76 kg 125 — 130; sremška, slavonska 122 — 127.50; banatska 120 — 125. Kuruza: baška, sremška, baška okolica Sombor 72 — 74; slavonska in baška bela 75 — 77; baška, sremška za avgust 74 — 76; baška ladja Begej ali Sava 77 do 79; ladja Tisa in Dunav 78 — 80. Oves: baški, sremški, slavonski novi 68 — 70. — Jeleni: baški, srem

Iz življenja in sveta

Najvišji stolp na svetu

Hotel in avtomobilski park v višini 700 m!

Ko je Eiffel pred več desetletji gradil svoj znameniti stolp, so govorili godrnjači, da je to grd, v »Martovo polje zabiti žebelj« brez vsakega praktičnega pomena in da se bo nekega dne podrl sam od sebe. Eifflov stolp stoji še danes, a za svetovno razstavo l. 1937. mu mislijo zgraditi druga, ki ga bo postavil enostavno v senco in proti kateremu bosta oba ameriška rekordna nebotičnika Chrysler Building in Empire States Building, kakor majhni hišici v starem, očakovskem slogu. Novi stolp ne bo meril namreč nič več in nič manj nego 700 metrov višino.

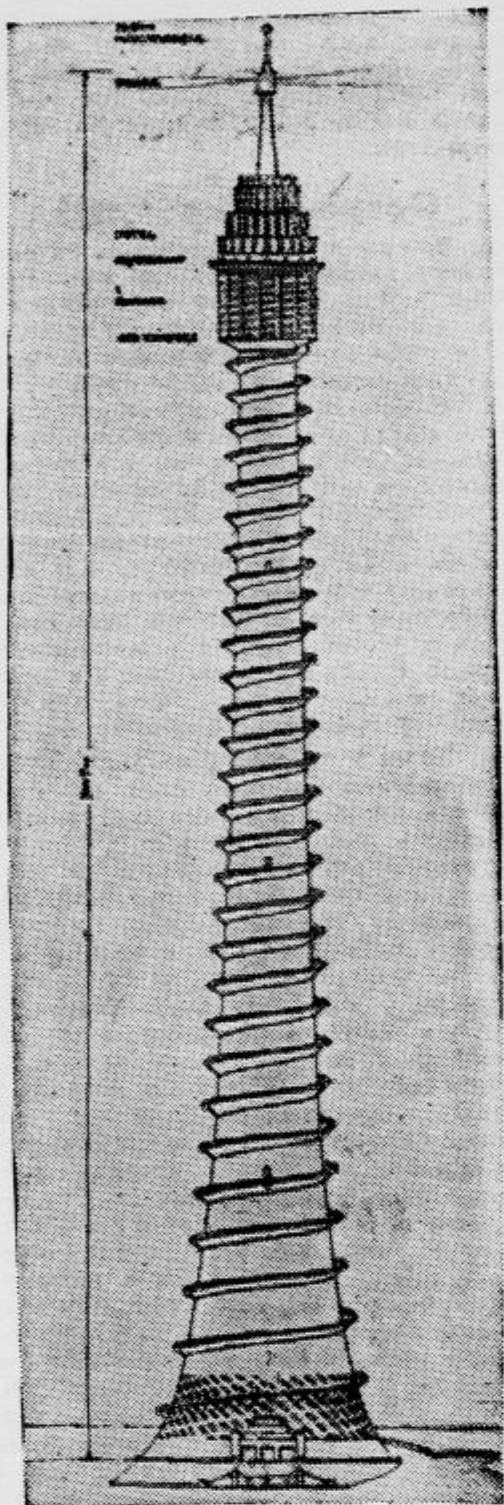
Štirje francoski arhitekti, Pers, Hughes, Freysinet in Venzo, delajo na načrtu tega orjaka, ki mu je prvotni načrt zasnoval arhitekt Straumer. Ta je hotel svoj 700 m visoki stolp sestaviti iz dveh delov. Na spodnjem, masivnem delu bi postavil nekakšen 250 m visok antenski jambaor, a stopnice in dvigala bi posredovala promet od tal do vrha in narobe. Sedanjí načrt predvideva poleg tega spiralno avtomobilsko cesto in kot material železobetona, ki je doslej najzanesljivejši in v obdelavi najpreprostejši material.

Tehnično mora obvladati gradnja dva zelo težka problema oz. nevarnosti. Vetr, ki je v višini 600, 700 m pogostoma že zelo silovit, zahteva kolosalno masivno konstrukcijo, po drugi strani pa je treba zaradi ogromnega talnega pritiska dajati prednost čim lažji konstrukciji. Kajti še tako dobro sondirana in podzidana tla se lahko vdajo pod neznansko težo tako visoke zgradbe, kar bi se končalo s strašno katastrofo.

Slo je tedaj za to, da se izravnata ti dve protivni tehnici zahtevi, ne da bi trpel estetska in praktična uporabnost zgradbe. Omenjeni štirje arhitekti mislijo, da so te težave v svojem načrtu premagali in obe-tajo zgradbo, ki bo družila elegantno linijo z že na oko absolutno zanesljivo in solidno konstrukcijo.

Avtomobili bodo plezali v višino in se spuščali v globino po rampi v notranjem delu zgradbe, in sicer bo dvigalni koeficient te rampe malenkosten, komaj 4 cm na 1 m. Po večnadstropnih garažah uporabljajo podoben princip že nekaj časa. Da bo promet čim bolj varen, se bosta vili prav za prav dve rampi druga skozi drugo, in sicer bo rabila ena avtomobilom za pot navzgor, druga za pot navzdol, tako da bodo trčenja in podobne nesreče izključene.

Stolp bo stal na medanski višini, od koder lahko vidiš ves Pariz. Sij njegovih žarometov bo viden v jasnem vremenu tudi na Rokavskem prelivu. Na visoki ploščadi

bo prostora za 400 avtomobilov, hotel na vrhu stolpa, plesišče, poštni urad, kinematograf in druge naprave bodo skrbele za to, da bo stolp imel že takoj od začetka nekaj praktičnega pomena.

„Čajni sprejem“ na angleškem dvoru

Angleška kraljeva dvojica povabi vsako leto ob tem času v park buckinghamske palače množico na čaj, kjer se razvije nepriljubljena konverzacija. Na sliki: sredi množice angleška kraljica (v beli obleki), poleg nje na levi angleški prestolonaslednik

Simon Bolivar

Ob 150letnici njegovega rojstva

Osvoboditveni smotri španskih emigrantov so se pojavili v začetku 19. stoletja. Vzrok, ki so jih pospeševali, je bilo več: prvič so se kolonije upirale rodbinski politiki Napoleona, ki je bil izsilil odpoved Burbonov na španski prestol ter napravil svojega brata Jožefa za španskega kralja.

Se bolj pa je posegel v tok teh dogodkov antagonizem med čistokrvnimi evropskimi Španci, ki so se rodili v Ameriki, tako zvanimi Kreoli, in med kolonialno upravo. V Madridu so z zadovoljstvom spremljali pojave Kreolov, ki so se posvečali vojaškemu in uradniškemu poklicu, vendar pa jim niso nikoli odpirali mest v njih pravi domovini. Tako so se razvila globoka nasprotstva med domačo aristokracijo ter denarnimi mogotci in med špansko uradniško kasto.

Kreoli so v španskih provincah Južne Amerike ustvarjali opozicijo proti kralju Jožefu Bonapartu ter se uveljavljali v jun-tah, kjer so se sklenili zakoni o teh zadevah. Španske kolonialne oblasti pa se niso zavedle, da so se tu začele celice revolucionarnega gibanja in niso imele niti energije, da bi se tem pojavom postavile no robu, niti jim je bilo dano dovolj uvidnosti, da je treba ostrino položaja omiliti z avtonomijo.

Boj za samostojnost španske Južne Amerike je izbruhnil skoraj istočasno v provinci Buenos Aires (Argentini) in Venezueli. Tu so imeli že l. 1811. oborožene spopade, ki pa so jih v kali zatrli. Toda kmalu nato je plamen revolucije buhnil znova na dan. Duša teh uporov je bil Simon Bolivar, ki se je rodil l. 1783. v Caracasu kot sin stare španske rodbine. Njegov stric se je pisal marki Palacios.

Pod vtisom potovanja skozi ameriške Zedinjene države je v Bolivarjevi glavi dozorel načrt osvoboditve svoje domovine. Da bi izvedel namero, je stopil v stike s kreolsko revolucionarno stranko, ki mu je poverila najvažnejše vojaške naloge. S tem se je začela v njegovem življenju doba težkih bojev, ki jih je prekinila šele njegova smrt. Prvi čas državljanske vojne nomeni za Bolivarja prav toliko uspehov kolikor neuspehov. Zaključila se je pa z zmago španskega generala Morilla nad uporniki. Simon Bolivar je tedaj pustolovsko pobegnil na angleški otok Jamaiko.

Gibanje, ki ga je sprožil Bolivar, pa je tudi v ostalih španskih kolonijah hitro napredovalo. Najprej je nroglašil svojo neodvisnost Urugvaj; sledila mu je Argentina — da, argentinski general San Martin je celo prekorčnil s svojo vojsko zasnežene vrhove And in je zavzel Čile, kjer je bila kmalu oklicana republikanska vlada. Peru, kamor je tedaj snadala današnja Bolivija (tako imenovana po svojem osvoboditelju Bolivarju) pa je ostal še v oblasti Špancev.

Predor med Ameriko in Azijo

Poslanec Aljaske je imel v novem ameriškem kongresu govor, v katerem je omenil načrt predora med Ameriko in Azijo. Izvršitev tega projekta bi lahko močno ublažila brezposelnost na svetu. Poslanec J. Dimond je nato sprožil predlog, naj bi se zgradila avtomobilska cesta iz Zedinjenih držav skozi Kanado na Aljasko, na koncu ceste ob Beringovem morju pa naj bi se izvrtil predor, ki bi vodil v Sibirijo.

Najzanimivejši del poslančevega predloga, ki se tiče predora med Ameriko in Azijo, ni nov. Ta predor, ki bi bil naravni podaljšek avtomobilske ceste na Aljasko, je lebel pred očmi že ameriškem denarnemu mogotcu Harrimanu l. 1907, ki je hotel graditi železnico z Aljaske v Sibirijo, pa je pozneje svoj načrt opustil.

Smrt olimpijskega zmagovalca

Američan Buster Grabbe, zmagovalce v plavanju na olimpijadi v Los Angelesu, ki ga je v New Yorku zadela srčna kap

Dihanje uspava

Najpreprostejše, obenem učinkovito in zdravju koristno sredstvo za uspanje je naslednje:

Preden ležemo, se postavimo k odprtemu oknu in prične mo počasi globoko dihati, dokler ne opazimo, da so se napeti živci utrdili. Vlečemo se in s tem dihanjem nadaljujemo, obenem prične mo posamezne dihe šteti.

Učinek tega postopka je v tem, da uspavamo z dihanjem in štetjem misli, ki so najčešči vzrok, da ne moremo zaspati.

Angleška kraljica — doktorica glasbe

Angleška kr. glasbena šola je podelila angleški kraljici Mary častni naslov doktorice glasbe. Izročitev diplome se je izvršila na najsvetnejši način v Buckinghamski palači.

Kraljica je sprejela ob tej priliki ravnatelj zavoda sira Hugh Allena, lorda Palmerja, podpredsednika institucije in častnega tajnika ustanove Charlesa Marleya. Svečani izročitvi diplome je prisostvoval tudi angleški prestolonaslednik.

Ostanki Troje

Ameriški arheolog Bleger, ki izkopava razvaline trojanskega mesta, je nedavno izjavil v Ankari, da se mu je posrečilo odgnati številne sledove primitivnih stanolišč sedmerih trojanskih mest. Prvotna Troja je po sodbi starinoslovca nastala v bronasti dobi približno 3500 l. pr. Kr.

Aretiran član ruske carske rodbine

Kakor poročajo iz Moskve, so te dni v bližini Mandžulija prijeli princa Uhtomskega, bližnjega sorodnika carskega dvora v Rusiji. Princ je skušal z nekim spremljevalcem pobegniti čez rusko-mandžursko mejo. Aretiranca sta bila oborožena z revolverji japonskega izvora, zato ju oblasti dolžijo vohunstva v prid japonski državi.

Simon Bolivar

ki je ponudila južnim ameriškim provincam popolno samostojnost pod pogojem,

Eksplzivne sile v rastlinah

Nenavadna nesreča pariškega znanstvenika — Tudi živali imajo eksplzivne priprave

Francoski botanik Jean Perrier je doživel nenavadno nezgodo. Na njegovi pisalni mizi je stala majhna lesena omarica, ki jo je nenadna eksplozija popolnoma raztreščila. Nekoliko treščic je padlo učenjaku v oko, da so ga morali še isti dan operirati.

Najzanimivejše pa je, da v omarici ni bilo kakšne eksplozivne snovi ali kemikalije, ki bi mogla povzročiti to nezgodo, temveč samo plod neke rastline, ki ga je bil raziskovalec prinesel s svojega potovanja v Južno Ameriko domov. Ta rastlina, drevo, ki mu znanost pravi »hora crepitans«, ima plodove, ki se razsušeni razletijo na takšen način, da vpliva v okoliščinah, kakor smo jih navedli, naravnost kot eksplozija. Značilno za silo tega razleta je to, da je učenjakova žena pritekla iz sosedne sobe misleč, da je nekdo s samokresom streljal na njenega moža.

Rastline se neredko poslužujejo takšnih

sredstev za raztrositev svojega semena, dasi seveda ne tako temeljito kakor »hora crepitans«. Principi njih metalnih organov so povsod isti. V posameznih plodih nastanejo z rastjo elastične napetosti, ki se končajo z razletom. Organi, ki so namenjeni tej nalogi, so videti pogostoma kakor stisnjene vzmeti. Med srednjeevropskimi rastlinami je posebno podjetna balzamina z rumenimi cveti, ki trosi svoja semena na ta način 2 do 3 m daleč.

Sicer pa poznamo tudi med živalmi podobne priprave, dasi rabijo v popolnoma drug namen. Neke vrste polipov imajo v svojih lovkah n. pr. številne stanice, ki se družijo v nekatere debele oteklino. V teh stanicah so navite v spiralni obliki tenke, dolge nitke, ki so napolnjene z žgocim strupom. Pokrite so z zelo tanko kožico, ki se ob najmanjšem dotiku razpoči. In nitka se sproži ter se zadere kakor pušica v telo napadene živali, pri čemer izteče strup, ki žival omrtviči.

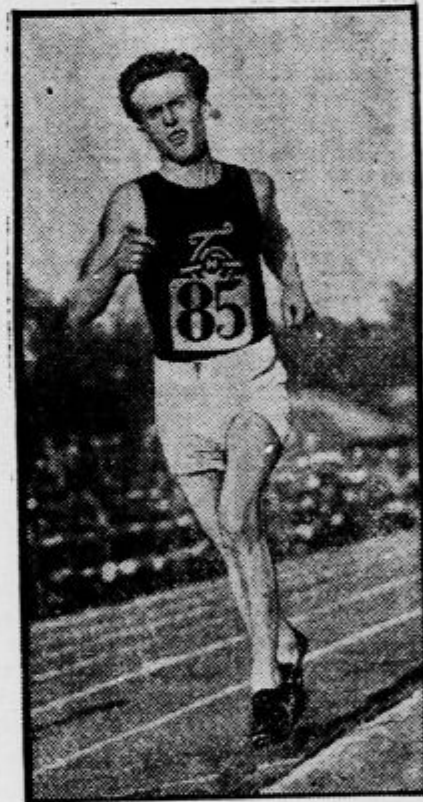
Misleče živali

Krottnerus-Meyer navaja številne primere, ko so živali ravnale zelo smotno v položajih, ko bi jim ne pomagal noben »naravni instinkt«. Očitno je, da so te živali svoje ravnanje premislile, čeprav jim neka zastarela ideologija noče priznati pod nobenim pogojem razuma in miselnih sposobnosti.

Neki konj, ki je svojemu vozniku drugače voljno sledil, si je pri nekem križišču trmasto izbral daljšo, a udobnejšo pot do istega cilja, čeprav je voznik hotel drugače. Papiga, ki je rada jedla sladkor, a zelo nerada borovnice, je sprejela posladkorjene borovnice, a je polizala samo sladkor, dočim je borovnice v neopaženem trenutku zmetala stran. Neki šimpanz je iz šopa ključev našel tistega, ki je odpiral njegovo kletko, neki slon pa je uporabil pozabljen odvijak, da je odvil (z rilcem) vijake svojih verig; ko je to dosegel, je orodje dal drugim slonom za isti namen! Neki leopard je spoznal svojega strežnika po petih in pol leta, čeprav je bil v tem času videl tisoče drugih ljudi.

Ali se dajo takšni primeri odpraviti s preprosto besedo »instinkt«, ki pa še davno ni tako preprosta zadeva, kakor si jo predstavljajo njeni jahači?

Nov svetovni rekord

Fincc Iso Hollo, znani tekač na dolgih progah in olimpijski zmagovalce v 3000 m teku z ovirami, je pretekel progo štirih angleških milj (6437,259 m) v času 19:01.

Ruski polet v stratosfero

Stalinova tvornica v Leningradu je dobila naročilo, naj napravi gondolo za sovjetski polet v stratosfero. Naročilo bo izvršeno še pred koncem tega meseca. Ruski polet v stratosfero bo v prvi polovici avgusta.

Predrzna tatvina draguljev

V francoskem letovišču Juan les Pins so vdrl tlatovi v vilo ameriškega konzula iz Nice in oplenili stanovanje. Odnegli so med drugim dragocen nakit konzulove žene za 100.000 frankov. Tatvina se je primerila v času, ko sta ameriški konzul in njegova žena prisostvovala svečanostim francoskega narodnega praznika.

Nevaren doživljaj dveh mladih Angležev

Dva angleška dijaka, Manning in Gray, ki sta bila na počitniškem potovanju po Skandinaviji, sta imela grd doživljaj precej daleč od najsevernejše švedske oziroma laponske vasi Kwickjock.

Ker ju je zajela tema, sta se odločila navzlic mrazu, da prenočita v spalnih vrečah na snegu. Zakurila sta in si kuhala večerjo, nato sta legla.

V tistih krajih je pa mnogo volkov in ni trajalo dolgo, da jih je pojemaajoči ogenj privabil celo krdo. Manning se je prvi zbudil in ko je videl nevarno društvo okrog sebe in svojega tovariša, je ustrelil s samokresom skozi vrečo. Strel je za hip prepadel živali, tako da sta utegnili mlada potovalca splezati iz vreč in se postaviti v bran, ko so se zverje vrnile.

Prišlo je do pravega boja za življenje in smrt in dokler ni obležalo 15 volkov, se nista krkla rešila. Popolnoma izčrpana in ranjena sta se fanta zvelika nato do vasi, kjer so jima ljudje nudili vso pomoč.

KARIKATURA

Roosevelt Mac Donaldu: »Inflacija je dobra za svetovno gospodarstvo!« (»Daily Express«)

ANEKDOTA

Slavni internist Schweninger je imel ob postelji težko obolelega človeka posvet z nekim kirurgom. Ta je predlagal takojšnjo operacijo. »Rajši umrem, nego bi se dal operirati!« je vzklinal pacient. »No, no, ga je miril Schweninger, saj se da oboje združiti!«

VSAK DAN ENA

Obogateli vromilec odpira svoje zaklade. (»Journal«)

da postavijo na čelo države princa iz burbonskega rodu. Uporniki so bili temu celo naklonjeni, kajti nove republike niso pokazale možnosti za samostojno življenje. Med vojaškimi poveljniki in političnimi voditelji so namreč nastali po zmagi nad špansko vojsko hudi razdori. Eni so bili za napredno, drugi za konservativno državo, eni so zagovarjali centralistično, drugi federalistično ureditev. Zakonodajna zastopstva namreč niso imela moči, da bi mogla napraviti in vzdrževati red. Tedaj se je pojavil Bolivar in je napravil klavirnim mirovnim pogajanjem nagel konec.

Po svojem pobegu na Jamaiko je namreč zbral svoje pristaše in si ustvaril v težko dostopnem ozemlju Orinoka novo operacijsko oporišče. Potem je premedil sedež vlade v Angosturo, katero so pozneje njemu v spomin imenovali Ciudad Bolivar. Po zmagovitih bojih proti Špancem se je tam sestel kongres, na katerem so izvolili zastopniki Venezuele, Nove Granade (Kolumbije) in Quita (današnji Ecuador) Bolivarja za predsednika. Dežele so imele federativen značaj in so imenovala Bolivarja za neomejenega predstavnika.

Tako se je začela njegova zmagovita pot navzgor: Bolivar je očistil Kolumbio, Venezuelo in Ecuador sovražnika. Vendar pa je v hrbtu njegovih čet izbruhnil upor, zato je poveril z nadaljevanjem bojev v Peruju svojega najboljšega generala Sucreja, kateremu se je navzlic skromnemu številu vojaštva posrečilo docela potolči španskega guvernerja de la Serna, ki je

bil že skoraj popolnoma obkolil njegove čete. Ostanek španske vojske je tedaj prostovoljno položil orožje, Peru in Bolivija pa sta bili kmalu prosti. Tako je bil postavljen temeljni kamen neodvisnim španskim kolonijam v Južni Ameriki; Peru je imenoval Bolivarja v zahvalo in priznanje za dosmrtnega predsednika.

Zadnja leta svojega življenja je predsednik-diktator izpolnil s tem, da je krvavo zatiral upore, ki so se pojavljali proti njemu. Slednjič pa so le triumfirali uporniki. L. 1829 je izbruhnila v Bolivarjevem rojstnem mestu Caracasu revolucija, ki se je naglo razširila po vsej deželi. Bolivar je moral odstopiti. Pač je še poskušal, da bi prišel na krmilo, a smrt ga je prehitela v 48. letu življenja.

Bolivarjeva vlada je bila vojaška diktatura. Samo z njeno pomočjo se je mogel uveljaviti, z njo pa je tudi dal trdnost državam, ki jih je bil ustvaril. Državniško načelo tega vojskovodje, ki se ni plašil v enem samem mahu postreliti nad 1200 svojih političnih nasprotnikov, označuje izrek njegovega šefa glavnega stana Ducoudray-Holsteina: »Edini voditelj držav so bajoneti.« Bolivar je res osvobodil španske kolonije v Ameriki jarma, ki jih je bil uklenil, a jim ni dal svobode v smislu modernih političnih načel. Seveda jim je tudi ni mogel dati, kajti te dežele so bile pred sto leti za takšno demokratično obliko še manj zrele kakor danes.

E. K.

James Oliver Curwood:

Hči divjine

Roman

To je bilo zadnje svarilo. Vrata so se škripaje odprla, in stopila sta v dolgo, polmračno vežo; razsvetljevala jo je osamljena oljna svetilka, ki se je čadila in prasketala ob eni izmed sten. Po tej veži je mogel presoditi vsa širnost poslopja. Iz oddaljenega konca se je vlekel izza priprtih vrat tobakov dim; slišala sta glasen razgovor, buh robatega smeha in nenadno ploho kletvic, ki so se končale v še glasnejšem izbruhu veselosti. Nekdo je od znotraj zaprl vrata. Marge je z bledim obrazom in plašnimi očmi zastrmela v ta konec veže in vzdrgelata.

»Tako je zmerom, odkar je Najsikus umrla — čedalje huje,« je dejala. »Beli možje, ki prihajajo s severa, popivajo tu notraj in igrajo in se pripravajo — zmerom se pripravajo. Ta soba je najina — Najsikusa in moja.« Tako govoreč se je z roko dotaknila vrat, blizu katerih sta stala. Nato je pokazala na druga vrata — ob vsem hodniku jih je bilo kakih šest — rekoč: »Onale je Haukova.«

Vrgel je svezjen z ramen, ga položil na tla in naslonil puško čezenj. Ko se je vzravnil, je dekle prisluškovalo pri vratih Haukove sobe. Pomignila mu je, rahlo potrkala nanje in jih odprla. David je vstopil tik za njo. Njegov edini vtis, ko je prestopil prag, je bil ta, da je soba precej velika. Sredi sobe je stala miza, in nad mizo je visela petrolejka s pločevinastim senčnikom. V njeni svetlobi sta sedela dva moža. David se je trudil, da bi že na prvi pogled uganil, kateri je Hauk in kateri je Brockaw. Zdelo se mu je, da mora biti Brockaw tisti, ki jima je gledal naproti, ko sta vstopila

60

— človek, ki bi ga bil sovražil, tudi če ne bi bil nikoli prej slišal o njem. Bil je velik, ohlapnih ramen in zverskega, pegastega, zariplega obraza s krmežljivimi očmi, ki so usuplo in vodeno strmele prisilcem naproti. Moža očividno nista bila slišala dekletovega trkanja, zakaj drugi se je šele čez trenutek počasi okrenil na stolu, češ, kdo je prišel. David je vedel, da je to Hauk. Bil je skoraj za polovico manjši od prvega, z okroglimi, volovskimi rameni, debelim vratom in očmi, iz katerih je prežala neverjetna okrutnost. Ko je zagledal dekle in zraven nje tučca, se je nehote privzdignil na stolu. Njegove željosti so se mahoma stisnile; kar slišati je bilo, kako so udarile druga ob drugo. A Davidove oči so kakor prikovane visele na Brockawovem obrazu. Očividno je bil pijan. O tem ni bilo dvoma, če je mogel David le količkaj soditi. Ena njegovih debelih, velikih rok je krčevito držala za steklenico. Hauk mu je bil najbrže nekaj bral iz trgovske knjige, ki jo je še zdaj držal v roki. David se je začudil, kako mirno in ravnodušno je dekle začelo govoriti. Rekla je, da je bila šla čez goro v sosednjo dolino in zgrešila pot in da jo je ta tujec našel. Zelo ustrežljiv je bil z njo; potnik je, namenjen v naselbino na obali. Ime mu je —

Več ni utegnila povedati. Brockaw je bil odvrnil svoj požrešni pogled od nje in zastrmel v Davida. V naslednjem trenutku je skočil pokoncu in se naslonil čez mizo; na njegovem toplem licu se je izrazilo novo začudenje. Iztegnil je roko.

»McKenna!« je vzkliknil, kakor da bi zalajal.

Ogovoril je bil Davida in ga zaklical po imenu. O tem je bilo prav tako malo dvoma kakor o njegovi pijanosti. Takisto je bil v njegovem glasu nesporen odmev tovarištva. McKenna! David je že odprl usta, da bi ga opozoril na njegovo zmoto, ko ga je prešinila druga misel. Zakaj ne bi bil McKenna? Dekle je zrla vanj, na pol začudeno, na pol vprašujoče. Pckimal je in se nasmešnil

Brockawu. Velikan je stopil izza mize, še vedno iztezaje svojo veliko rdečo roko.

»Mac! Bogme — menda ne mislite reči, da ste pozabili —« David mu je segel v roko.

»Brockaw!« je vzkliknil na slepo srečo.

Pijančeva roka je bila mrzla kakor kos govedine, a vzlic pijanosti močna kakor primež. Hauk je strmel zdaj v tega, zdaj v onega, dokler se ni Brockaw obrnil k njemu, še vedno stiskaje Davidovo roko.

»McKenna je — tisti mladi vrag, Hauk — saj sem ti pravil o njem! McKenna —«

Marge se je umaknila k vratom. Njen obraz je bil blede. Oči so ji sijale; svetlo je pogledala Davida, ko je Brockaw izpustil njegovo roko.

»Lahko noč, Sekivevin!« je rekla.

Cudno razločna je bila ta beseda — Sekivevin! David je še ni bil tako jasno slišal iz njenih ust. Nekaj izzivajočega in ponosnega je bilo v njej, kakor da bi jo hotela poudariti, enkrat za vselej. Nasmehnila se je in odšla skozi vrata, ki za njo pa Hauk. Izginila sta. Ko se je David obrnil, je videl Brockawa s hrbtom naslonjenega na mizo in oboroč se držečega za rob; njegov obraz je bil spačen od strasti. Strašno ga je bilo gledati — še strašneje stati z njim sam v tej sobi — ko je sleherni črtica na njem pomenila grožnjo in umor. Kake četrt minute je prešlo, ne da bi bil kateri izmed njih izpregovoril. Nato se je Brockaw počasi nagnil naprej, skrčil velike pesti in s piščičim glasom vprašal:

»Kaj je mislila, ko vas je tako imenovala — Sekivevin? Kaj je hotela reči?«

Ta glas ni bil več glas pijanca, ampak glas človeka, ki hlepi po krvi.

S P O R T

V nedeljo se bo znova zavrtelo kolo nacionalne lige

Na start Primorja proti Gradjanskemu v začetku druge polovice tekom za državno prvenstvo se že danes zanima vsa sportna Ljubljana — Kako se bo obneslo novo ojačenje v prvenstvenih bojih običajno borbene enajstoroce našega ligaša

Se malo in konec bo poletnega odmora ligaških klubov, konec počitnic, ki so in niso bile. Po celi vrsti večernih nogometnih prireditvah, ko so si vneti kibici kakor nepotirji ohlajali prevroč krl, se bo prihodnjo nedeljo znova zavrtelo kolo nacionalne lige. Štirje pari se bodo zvrstili na zeleni trati: osižeško Slavijo bo posetili splitski Hajduk, Sarajlje bodo gostje BSK, BASK bo meril svoje moči s Concordio v Zagrebu, senzacija Ljubljane pa bo velika borba med Gradjanskim in našim ligašem na igrišču Primorja.

Zagrebski Gradjanski, stari znanec, ima v svojih analih zabeležen marsikak grenak spomin na borbe v našem mestu, saj je po velikem debaku pred leti kasneje odhajal iz Ljubljane po prav trdih bojih s tesnimi, z več ali manj sreče izvojevanimi rezultati. Dejstvo je, da so zagrebški »purgerji« danes daleč od tega, da bi omalovaževali ljubljanska tla. Saj so vsak njihov pohod v Ljubljano skoro vedno spremljale močne čete vernih pristašev. In ker je danes Gradjanskemu nova, ojačena formacija. Primorja gotovo prav dobro znana, smemo z gotovostjo pričakovati, da bodo v nedeljski ekskurziji v Ljubljano spremljale svojega milijenca še večje čete zagrebških kibicev, ki bi vsi hoteli imeti zavest, da so pripomogli svojem priljubljenemu pretendantu za ponosni naslov državnega prvaka do tako potrebne zmage.

Gradjanski je s 13 točkami, a 12 — največ odigranimi tekmami trenutno na prvem mestu. Izvojeval je doslej šest zmag in prejel prav toliko udarcev, eno tekmo

brez gola z Vojvodino na svojih tleh je igral neodločeno. Večkratni državni prvak, milijenec purgerjev Gradjanski tudi letos resno kandidira na prvo mesto, po neuspehih v drugi polovici dosedanjih borb pa so mu ti izgledili znatno omejani. Razumljivo je tedaj, da bo v jesenski sezoni vpregel vse svoje znanje, da z odličnim reprezentativnim vratarjem Mihelčičem o голу pozanje čim več točk. Iz vseh teh vidikov bo nedeljska borba v Ljubljani za Gradjanskoga, tem bolj pa še za Primorje velpomembna, saj že stanje stvari same nujno veva našemu ligašu, da se najresnejše pripravi na tekmo, katere izid bo za slovenski in ljubljanski nogomet še posebej nad vse odločilnega pomena.

Sportniki na deželi v nedeljo v Ljubljani!

Podeželske sportnike opozarjamo na izredno priliko, da lahko v nedeljo prisostvojejo v Ljubljani veliki, zelo napeti in zanimivi borbi med našim ligašem ASK Primorjem in zagrebškim Gradjanskim. V onih sportnih središčih, kjer bi ne bilo ugodne železniške zveze za povratek, organizirajte avtobusne izlete v Ljubljano, sportniki ob progi Ljubljana—Zagreb imajo dobre zveze v Ljubljano in nazaj s turističnim zagrebškim vlakom. Prisostvovali boste po ogledu Ljubljane in ugodnih prilik za kopanje eni največjih borb v zgodovini slovenskega nogometa, kjer bo ob predvidoma veliki udeležbi sportnikov iz Ljubljane, okolice in Zagreba pokazal naš ligaš v svoji novi ojačeni postavi kaj zna in kaj hoče.

Zvezdna kolesarska in med-klubaska dirka v Celju

Klub slovenskih kolesarjev v Celju je v nedeljo organiziral 12. zvezdno propagandno kolesarsko dirko v Celju. Startalo je okrog 50 dirkačev iz Ljubljane, Domžal, Jesenice, iz Maribora in Celja. Po zvezdni dirki se je vršila medklubaska kolesarska dirka. Proga je bila razmočena in zelo slaba, neznani storilci pa so natrosili na cesto žeblice in s tem povzročili več defektov na kolesih dirkačev. Te tekme se je udeležilo 20 kolesarjev. Rezultati so bili naslednji:

Zvezdna dirka

Triglavske podsavez (proga Domžale—Celje 61 km): 1. Abulner Franc (Moto-kolesarski klub »Ilirija« Ljubljana) 1:50.16; 2. Avbelj Tine (»Ilirija«) 1:55.16 in dve petini; 3. Štirne Drago (Koles. klub Vrhnik) 1:55.38; 4. Skok Valentin (Koles. klub Menš) 2:05.17. — Podsavez Ljubljana (proga Ljubljana—Celje 74 km). Glavna skupina: 1. Močnik Valentin (Koles. klub »Sava« Ljubljana) 2:19.06 in dve petini; 2. Gortner Franc (Koles. klub »Ljubljana« Dobrunje) 2:19.06; 3. Žerjal Oskar (ASK Primorje) 2:25.39. Juniorska skupina: 1. Vrhovnik Ivan (Primorje) 2:19.06 in tri petine; 2. Lavrih Karol (»Zarja« Zg. Kasej) 2:25.33. — Podsavez Maribor (proga Maribor—Celje 62 km): 1. Rozman Stefan (SSK Maraton, Maribor) 1:57.43 in dve petini; 2. Ranftl (Koles. klub »Pošta« Radvanje) 2:01.21; 3. Šunko (Maraton) 2:06.23 in ena petina; 4. Florjančič (Maraton) 2:06.23 in dve petini. — Klub slovenskih kolesarjev v Celju (proga Celje—Vrnsko—Celje 50 km): 1. Lampret Slavko 1:33.16; 2. Zupanc Albin 1:33.16 in ena petina; 3. Fabjan Mirko 1:33.16 in dve petini; 4. Kolar Hugon 1:33.16 in tri petine; 5. Kajtner Franc 1:33.16 in štiri petine.

Medklubaska dirka

Krožna proga Celje—Teharje—Arclin—Celje (17 km): 1. Lampret Slavko (Klub slovenskih kolesarjev v Celju) 32.25; 2. Gortner Franc (»Ljubljana«, Dobrunje) 32.27; 3. Rozman Stefan (Maraton, Maribor) 33.10; 4. Struel Franc (Maraton) 34.08. Zmagovalec v krožni dirki je prejel 500 Din vreden lep pokal, drugo najboljši dirkač tabular, tretji cigaretno dozo

Lahkoatletski miting SK Železničarja

Mariiborski Železničarji je priredil v soboto popoldne in v nedeljo popoldne na igrišču Rapida lahkoatletsko tekmovalje v olimpijskem desetboju in juniorskem petboju za prvenstvo Maribora.

Rezultati desetboja so bili: 1. Ferkočič (Hašk) 4559.17 točk; 2. Muhvič (Hašk) 4173.46; 3. Fika (Maraton) 4149.86; 4. Požar (Železničar) 4051.92; 5. Jeglič (Rapid) 3974.35; 6. Ogriček (Železničar) 3596.75; 7. Klevec (Maraton) 3337.13 in 8. Venuti (Železničar) 3118.06 točk.

V juniorskem petboju si je pridobil prvo mesto Mühleisen (Rapid) z 2922.7 točkami; 2. Perm (Železničar) in 3. Glavnik (Ilirija).

Najboljši rezultati v posameznih disciplinah so bili naslednji: Tek 100 m: 1. Ferkočič 11.9; tek 110 m z zaprekami: 1. Ferkočič 19.4 (diskvalificiran); tek 400 m: Ferkočič 59; tek 1500 m: 1. Jeglič 4.49; met kroglice: 1. Požar 10.61 m; met diska: 1. Ferkočič 35; met kopja: 1. Ferkočič 42.10; skok v višino: 1. Muhvič 155 cm; skok v daljavo: 1. Ferkočič 598 cm; skok s palico: 1. Fika 300 cm.

Najboljši rezultati v posameznih disciplinah so bili naslednji: Tek 100 m: 1. Ferkočič 11.9; tek 110 m z zaprekami: 1. Ferkočič 19.4 (diskvalificiran); tek 400 m: Ferkočič 59; tek 1500 m: 1. Jeglič 4.49; met kroglice: 1. Požar 10.61 m; met diska: 1. Ferkočič 35; met kopja: 1. Ferkočič 42.10; skok v višino: 1. Muhvič 155 cm; skok v daljavo: 1. Ferkočič 598 cm; skok s palico: 1. Fika 300 cm.

Bela Krajina je s tem svojim jubilejem

Zmaga BSK nad Egiptčani

Beograd, 24. julija p. Na igrišču BSK se je vršila snopi mednarodna nogometna tekma med beogradske enajstoročice BSK in moštvo egiptskega SC Olimpia. BSK je z velikim uspehom reprezentiral beogradske nogomet in premagal nasprotnika z rezultatom 4:0 (2:0). 4000 gledalcev.

Korotan, Kranj: SK Domžale 8:1 (4:1). Domačin, so nastopili na dveh mestih v nekoliko neobičajni zasedbi, ki pa se je vsestransko obnesla. Zmago je odločila odlična krilaška vrsta, ki nasprotnika sploh ni pustila mnogo preko sredine igrišča. Napad, dobro podpiran po krilih, je deloval skoro brezhibno in uspešno naslikoval nasprotnikova vrata. Občinstva, ki ga je slabotno vreme zadržalo v mestu, je bilo mnogo in se je zelo navduševalo nad lepo igro

ASK Primorje (nogometna sekcija). Danes od 17.30 naprej strogo obvezen trening za vse igralce razen ligine skupine. — Kolesarska sekcija vabi vse svoje člane in odbornike na važen sestanek, ki se vrši v torek ob 21. uri v prostorih Delavske zbornice, I. nadstropje. Prosti se, točno in vsi!

SK Ilirija (nogometna sekcija). Danes v torek zvečer od 18. redni trening za prvo moštvo. Ker igramo tekmo s Korotanom, naj bodo točno ob določenem času na mestu Rožič, Zelnik in H. Berglez, Strehovec, Unterreiter, Varšek, Belak, Ice, Lah, Svetic, Doberiet, Pfeifer, Zupančič, Marković, Illovar, Brun, Verovšek, Trifunović, Bošme.

ZSK Hermes (nogometna sekcija). Danes od 18. naprej strogo obvezen trening vseh igračev. Ob 20.30 seja sekcijskega odbora pri Beliču.

Sokolstvo

Sokolski jubilej v Črnomlju

V nedeljo je črnomljski Sokol prav dostojno proslavil svoj 25. letnico. Bela Krajina je znana po svojem jugoslovanskem prepričanju in sokolskem duhu in je pred 25 leti, takoj za Metliko, tudi Črnomelj ustanovil svoje društvo, ki je s svojim dosedanjim delom dokazalo velik idealizem in globoko narodno zavest.

Na predvečer slavnosti je bilo že vse mesto v zastavah. Sokoli so priredili v mestno godbo izredno lepo povorko; bilo je vse mesto lepo razsvetljeno. Pred Sokolskim domom, ki je ponos društva in tudi vsega našega mesta, sta številni množici spregovorila društveni starosta in podstarosta in podala v lepih besedah pomen jubileja in sploh pomen sokolskega dela.

V nedeljo ob 11. je bila najprej slavnostna seja. Dvorana je komaj sprejela številne udeležence, navdušenje pa je vladalo med množico tako, kakor redko kdaj doslej. Zbrani so bili tudi vsi ustanovitelji našega sokolskega društva, ki so še ostali pri življenju. Slavnostno sejo je otvoril prvi starosta našega društva in njegov ustanovitelj brat dr. Malerčič, navi mu z lepimi in pomembnimi govori sledili še bratje Müller, Dore Setina in sedanji starosta mr. Spiro Vrankovič, kakor tudi delegat karlovske sokolske župe, pod katero spadajo vsa belokrajnska sokolska društva. Z velikim navdušenjem je množica sprejela vdanostno brzojavko kraljeviču Petru, prav tako prisrčno pa je pozdravila tudi kovače sokolske ideje pred 25 leti in društvene ustanovitelje brate dr. Malerčiča, Stepca, Setina, Kramariča, Cermerna, Weissa, Schweigerja, Pepeta Skubica in Mico Štepec.

Popoldne so marljivi telovadci priredili javni nastop, ki je izredno lepo uspel in pokazal veliko moč naših mladih sokolskih mišic, kakor tudi veliko disciplino in društvenem delu. Zvečer pa se je seveda vršila prav dobro obiskana narodna veselica, katere moralni in materialni uspeh je prav zadovoljiv.

Bela Krajina je s tem svojim jubilejem

ponovno dokazala, kako sveta je v njej jugoslovanska in sokolska misel, kar pa je tudi umljivo, ker so številni naši sokolski prvaki naši najožji rojaki. Tudi mi jim čestitamo k lepim uspehom in želimo v bodočih letih enakih in še večjih!

Lepa sokolska slavnost v Mengšu. K otvoritvi Sokolskega doma v Mengšu so v nedeljo prispela vsa sokolska društva kamniškega okrožja. Prišli pa so tudi zastopniki Sokola I. in Sokola II. iz Ljubljane ter Sokola Vič in Ježica. Za podbanom g. dr. Pirkmajerjem, čigar govor je objavilo že ponedeljkovo »Jutro«, je govoril župni starosta br. dr. Pipenbacher, za njim je čestital društvu v imenu Sokola I. br. Mlakar, potem pa je v imenu menške občine govoril župan g. Kanc. Po slavnostni otvoritvi se je z menškego godbo na čelu razporedila v katerem sta bila tudi prapor Sokola iz Kamnika in Ljubljane II. Poleg podbana g. dr. Pirkmajerja so korakali v spreduodu tudi sreski načelnik ter župani domačin in drugih občin. Po sijajni uspehi telovadbi, ki je vzbudila občudovanje in odobravanje velike množice gledalcev, se je razvila živahna in prijetna zabava.

Sokolsko društvo Rateče—Planica je zaradi tehničnih priprav prelozila svoj okrožni zlet na dan 30. julija, o čemer se obveščajo vse bratske edince in narodna društva kranjske sokolske župe. Prihod telovadcev bo z vlakom 8.630, ki prispje v Rateče—Planico ob 12.28, naka se bo vršil poskusni nastop vseh oddelkov v prostih vajah. Povorka se bo formalno ob 15. izpred telovadišča, nastop se bo pričel ob 16., naka bo sledila narodna veselica. Ponovno vabimo vse bratske edince, da zleto ne prezro, temveč se udeležijo kompletno s praporci in v krojih, ker bo nastop obnem tudi velika nacionalna manifestacija na našem območnem ozemlju.

Sokolsko društvo Hoče je imelo 16. t. m. svoj letošnji javni telovadni nastop, katerega je otvoril starosta br. Flis s kratkim nagovorom. Nato so sledile posamezne točke, 11 po številu, v brezhibnem re-

du. Pri prostih vajah je sodelovalo tudi članstvo in naraščaj okoliških društev Rače, Slivnica. Tezno in Maribor II. Nastopil pa je tudi oddelk vojakov 45. p. p. v vajah s puskami, ki so jako ugajale. Zelo dobro so bile izvajane točke na krogih in konju. Občinstvu pa je posebno ugajal »Ples z rožar«, izvajan od 8. dece, »Ples s tamburinami«, izvajan od članic ter »Češka beseda«, izvajana od članov in članic. Novost za Hoče so bile gimnastične vaje, izvajane skupno od vseh oddelkov. Načelnik br. Rečnik ter načelnica s. Flis sta nam z letošnjim nastopom nudila res nekaj lepega in dovršenega. Prireditelj sta počastila s svojim posetom tudi sreski načelnik g. Makar ter narodni poslanec g. Krejčič. Po nastopu se je vršila veselica, ki je v najboljšem razpoloženju zaključila ta, za nas tako pomemben dan. Zdravo!

Radio

Sreda, 26. julija.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 18.30: Otroški kotiček. — 19: Plošče. — 19.30: Literarna ura. — 20: Izobraževanje naroda. — 20.30: Schumanovi dlesi (gđ. Korenčanova in g. Brandsteter). — 21.15: Tamburaški sekstet, vmes čas in poročila. — 22.30: Angliške plošče.

BEograd 18: Koncert radio — orkestra. — 20.30: Opera »Faust« na ploščah. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 20.30: Klavirski koncert. — 21.30: Koncert orkestra. — 22.40: Godba za ples. — PRAGA 17.45: Plošče. — 19.10: Koncert na flavto in klavir. — 19.45: Mešan program. — 21.20: Plošče »Prodana nevesta«. — BRNO 17.45: Plošče. — 19.10: Kmečka godba na pihala. — 19.45: Prenos iz Prage. — VARSAVA 17.15: Solistični koncert. — 18: Plošče. — 18.35: Pevski koncert. — 19.05: Plošče. — 20: Pevske točke. — 21.10: Solistični instrumentalni koncert. — 22.40: Plesna godba. — DUNAJ 11.30: Plošče. — 12: Orkester. — 15.45: Plošče. — 17.10: Koncertna ura. — 19: Stara in nova dunajska glasba. — 21.35: Koncert na ploščah. — BERLIN 20.15: Slušna igra. — 23: Godba za ples. — KÖNIGSBERG 20.40: Citre, trio. — 22.45: Plesna godba. — MÜHLACKER 21: Laika glasba. — 23: Prenos lahke godbe iz Monakova. — 24: Plesni komadi na ploščah. — BUDIMPESTA 17: Ciganska kapela. — 18.30: Violinski koncert. — 19: Finske pesnitve in pesmi. — 19.40: Orkestralen koncert. — 21.15: Plesna muzika. — RIM 17.30: Koncert orkestra. — 18.50: Plošče. — 20.45: Veder večer. — 22: Slušna igra. — Plesna godba.

Knjigovodja

s ca. 40—50.000 Din gotovine se sprejme s 1. avgustom t. l. Ponudbe z življenjepisom na oglas. oddelek »Jutra« pod »Ugodno«. 8432

10000 DIN

Cene malim oglašom

Zenitve in dopisovanja: vsaka beseda Din 2.— ter enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova Din 5.— Oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.— Po Din 1.— za besedo se zaračunajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam pa kama«, »Auto-moto«, »Kapital«, »V najem«, »Posest«, »Lokal«, »Stanovalništvo«, »Stroje«, »Vrednote«, »Informacije«, »Živali«, »Obrt« in »Les« ter pod rubrikama »Trgovski potniki« in »Zasluge«, če se z oglašom nudi zasluge, oziroma, če se išče potnika. Kdor si po pod temi rubrikama išče zasluge ali službo, plača za

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din v znakah

vsako besedo 50 par. Pri vseh oglaših, ki se zaračunajo po Din 1.— za besedo, se zaračuna enkratna pristojbina Din 5.— za šifro ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova pri oglaših, ki se zaračunajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—

Najmanjši znesek pri oglaših po 50 par za besedo, je Din 10.— pri oglaših po 1 Din za besedo po Din 15.— Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpslati v pismu obenem z naročilom.

Službo dobi

Vaška beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (1)

Mesar, pomočnik

do 24 let starost, zmerno sekanja, na delu sprejme Savo Kramaric, mezar, Brezice, Koroška cesta. 21909-1

Vešča donaševalka

(podnatakarica) z znanjem nemškega jezika, dobi službo takoj v znanem »Koski« v Slovenji. Naevo v oglaš. oddelku »Jutra«. 21908-1

Pošterno dekle

z detale 18let, ki je vajena avinje kmeti in molena krav. Naevo: Hoti, min. Koske (Ljubljana) pri Mariboru. 22003-1

Trgovsko pomočnico

zmožno in marljivo v trgovini in pomočnico v trgovini s pralnimi sredstvi. Naevo: Hoti, min. Koske (Ljubljana) pri Mariboru. 22003-1

Pletiljo

izurloje tudi na Jacquard in na ročno. Naevo: Hoti, min. Koske (Ljubljana) pri Mariboru. 22003-1

Brivski pomočnik

majhna, dobra moč, dobi takoj službo. Franjo Rož, Ljubljana VII. Šiška. 22002-1

Šoferja

za avtomobilistično vožnjo. Naevo: Hoti, min. Koske (Ljubljana) pri Mariboru. 22003-1

Prilno sobarico

spregajne takoj. Hoti, min. Koske (Ljubljana) pri Mariboru. 22003-1

Brezalkoholno gostilno

in dobro mesto kuhinjo prodam zaradi odpovedi. Naevo: Hoti, min. Koske (Ljubljana) pri Mariboru. 22003-1

Vajenci ke

Vajenca za manufakturno trgovino v Ljubljani ob lastni obratnosti. Naevo: Hoti, min. Koske (Ljubljana) pri Mariboru. 22003-1

Trgovski učenc

prilno koleko izobrazbo, piden, zdrav in močan se sprejme. Ponudbe na terdiko: Ivan Rožek, Slovenj Gradec. 21716-14

Modistovski vajenke

apreime takoj. Salen »Le Femme Chic«, Salenburga ul. 41. 21905-1

Brivskega vajenca

enoznam. takoj. Prednost imajo oni, ki so se že učili. — Rudolf Ziegler, Smarčanska c. 4. 21902-41

Službe išče

Vaška beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (2)

Ključavničar

in strugar z vsledno prakso išče delo. Naevo: Hoti, min. Koske (Ljubljana) pri Mariboru. 21974-2

Izučena šivilja

in kandidata gospodinjke išče delo. Naevo: Hoti, min. Koske (Ljubljana) pri Mariboru. 21908-2

Plač. natakarica

tudi za vse skupaj, s karizmo, išče mesto za takoj. Naevo v oglaš. oddelku »Jutra«. 21970-2

Farmaceutkinja

govori slovensko, hrvaško, francosko, angleško, poljsko, češko, rusko, nemško in italijansko išče mesto v lekarni ter zeno no ali etalno. Ponudbe na terdiko: Mima Rukavina, Otočec 254, Lika. 22004-2

G. Th. Rotman:

Nove prigode gospod

Kozamurnika

Kozamurnika

Kozamurnika

Kozamurnika

Kozamurnika

Kozamurnika

Kozamurnika

Kozamurnika

Kozamurnika

Kozamurnika

Kozamurnika

Kozamurnika

Kozamurnika

Kozamurnika

Kozamurnika

Kozamurnika

Kozamurnika

Kozamurnika

Kozamurnika

Kozamurnika

Kozamurnika

Kozamurnika

Službo služkinje

18letna k manjši družini, kjer bi imela priliko pomagati tudi v kuhinji. Ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Marljivo«. 22006-2

Mlada postrežnica

čista in urna, išče zaposlenje. Ponudbe pod »Pomočnica« na oglaš. oddelku »Jutra«. 22004-2

Prvovrstna šivilja

se pripravlja na dom. — Gregorčičeva ul. 7a, pri hišniku. 22004-2

Potniki

Kdor išče mesto potnika, plača za vsako besedo 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. — Kdor sprejme potnika, plača za besedo po 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (5)

Zastopnike

v večjih krajih Dolenjske in Gorenjske za prodajo radio aparatov sprejemnih. Splošno gospodinjstvo in vse, kar se tiče organizacije, na oglaš. oddelku »Jutra«. 21908-5

Zasluge

Kdor išče zasluge, plača za vsako besedo 50 par; za naslov ali šifro 3 Din. — Kdor nudi zasluge, plača za vsako besedo 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (3)

Kranje

perila po zelo nizki ceni sprejemna na dom. Slomškova ul. 27, pri hišniku. 21949-3

Dnevno 90 Din

in še večji dohodki se nudijo spretnim zastopnikom z razpisanim zelo dobro plačanim. Zastopništvo sprejemno, brezplačno v preloso. Goepo ex. gospodinjstvo z dobrim stvarnim nastopom, večje nemščine, naj se javijo v izpovednici v središču od 9. do 12. in od 2. do 5. Grediške 17, pridi. levo. 21973-3

Kdo ve za dober nasvet

idealo ali iznajdbi ali kaj drugega, s katerim se da dobro zaslužiti. Ponudbe pod »33« na oglaš. oddelku »Jutra«. 22001-3

Zastopstvo

za Ljubljano ali tudi kmetijsko založbo dobrega predmeta prevzame industriale. — Ponudbe pod »33« na oglaš. oddelku »Jutra«. 22002-3

Pouk

Beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. Džaki, ki iščejo instrukcije, plačajo vsako besedo 50 par; za šifro ali za dajanje naslova 3 Din. (4)

Dobrega igralca

na kromatične harmonike išče za podok po notah dvakrat na teden zvečer. Plačam dobro. Ponudbe pod »Muzikant« na oglaš. oddelku »Jutra«. 21905-4

Kupim

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 30 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (7)

Sliko pokopališča

iz leta 1916, bivšega 16. avstrijskega pešpolka, kupim. Ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Pokopališče«. 21746-7

Plinski kuhinjak

primo, dvoplošni, kupim. Ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Kuhinjak«. 21752-7

Mladega buldoga

kupim takoj. Ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Buldog«. 21904-2

G. Th. Rotman:

Nove prigode gospod

Kozamurnika

Kozamurnika

Kozamurnika

Kozamurnika

Kozamurnika

Kozamurnika

Kozamurnika

Kozamurnika

Kozamurnika

Kozamurnika

Kozamurnika

Kozamurnika

Kozamurnika

Kozamurnika

Kozamurnika

Kozamurnika

Kozamurnika

Kozamurnika

Kozamurnika

Kozamurnika

Kozamurnika

Kozamurnika

Kozamurnika

Kozamurnika

Kozamurnika

Kozamurnika

Kozamurnika

Kozamurnika

Kozamurnika

Kozamurnika

Prodaj

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (6)

»Anker« registrir

popolnoma novo, prodam po zelo ugodni ceni. Naevo v oglaš. oddelku »Jutra«. 21970-6

Stanovanja

čisto, z eno ali dvema sobama išče miren zakonski par brez otrok. Ponudbe poslati na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Nedaleč od Nebotičnika«. 21951-21a

Otroški voziček

moderen, ugodno prodam. Ulica na grad 8. 21925-6

Otroški voziček

moderen prodam. R. Gregorčičeva ul. 7a, pri hišniku. 22004-2

Amerikanski pisalni stroj

kakor nov, takoj ugodno prodam. Naevo v oglaš. oddelku »Jutra«. 22016-6

Kapital

Vaška beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (16)

Posojilo

60 do 120.000 Din proti varni vknjižbi sprejemnem. Naevo pod »Varno, 73« na oglaš. oddelku »Jutra«. 22000-16

Manjšo vlogo

hranilnice v Kranju kupim. Ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vlogo«. 22028-16

Knjižico

od Banovinske ali Kneške hranilnice sprejemem za vknjižbo na posvečeno na periferiji mesta po dogovoru. Naevo v oglaš. oddelku »Jutra«. 22030-16

Les

Vaška beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (15)

Prvovrstne deske

smrekove ter parjena bukva kupim. — Ivan Kacin, trgovica glasovih, Domžale. 21892-15

Pohištvo

Vaška beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (12)

Novo spalnico

kupim proti hran. knjižici Hrvaške. — Ponudbe pod »11. Narete na oglaš. oddelku »Jutra«. 22006-12

Oblačila

Trg. oglasi po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. (13)

Moška obleka

dobro ohranjena, rjeve barve, ugodno napredaj. — Pošte 25. M. Bec, Pred Škofijo 21/III. 21992-13

Prehrana

Kdor nudi prehrano plača za vsako besedo 1 Din; kdor išče prehrano pa za besedo 50 par; za dajanje naslova ali šifro 3 Din. (14)

Otroka

starega od 18 mesecev, od boljših staršev, sprejem v prvotno odgojo. Poizve se v oglaš. oddelku »Jutra«. 21985-14

Kolesa

za besedo. Oglasi socialnega značaja po 50 par beseda. Za dajanje naslova ali za šifro 3 Din, oziroma 5 Din. (11)

Moško kolo

popolnoma novo, zaradi emiti ugodno napredaj, eveno, se zameno za damsko kolo. Murko, Opekarska 18. 21988-11

Auto, moto

Vaška beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (10)

Motocikel

takso pred, proda na Din 1200.— Deila-Mee, Celje, Polje 30. 22002-10

Avtomobil

štrirsedelen, dobro ohranjen, prodam ali zamenujem za 2-4-ovski tovorni. Naevo v oglaš. oddelku »Jutra«. 22000-10

Avto

v najboljšem stanju, štrirsedelen, v nova prevratno in plačno tako, z malo uporabo benzina, prodam pod poveljnimi pogledi. Ogladi v gredi Soman v Celju. 21939-10

Stanovanja

Vaška beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (23)

Stanovanje

čisto, z eno ali dvema sobama išče miren zakonski par brez otrok. Ponudbe poslati na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Nedaleč od Nebotičnika«. 21951-21a

Stanovanje

10x6, primerno za atele ali pisarno, v najlepši legi, oddam. Pismene ponudbe pod »Redka prilika« na oglaš. oddelku »Jutra«. 21973-23

Veliko sobo

10x6, primerno za atele ali pisarno, v najlepši legi, oddam. Pismene ponudbe pod »Redka prilika« na oglaš. oddelku »Jutra«. 21973-23

Opremljeno sobo

z uporabo kopalnice oddam 1. avgusta za Nebotičnikom. Naevo v oglaš. oddelku »Jutra«. 21907-23

Prazno sobo

lepo in suho odda takoj poletje v Zg. Šiški. Sešna Apolonja. Poštavi se lahko štedilnik. 21984-23

Vinotoč

v graščinski kleti na Vurbergu otvoren. Točijo se samo prvovrstna lastna vina. Lep razgled. Avtobusna zveza Sv. Martin. — Uprava graščine Zg. Ptuj. 8438

Zahvala

Ob prebriski izgubi našega nepozabnega

Martina Gumzeja

se najiskreneje zahvaljujemo vsem sorodnikom, Sokolskemu društvu v Sv. Juriju ob juž. žel., prijateljem in znancom za številne izraze blagodejnega sočutja, za poklonjeno cvetje in vsem, ki so ga v tako izredno velikem številu spremili do preranega groba. Posebno zahvalo izrekamo g. dr. Svetini in g. kaplanu Lahu pri Sv. Juriju ob juž. žel. ter preč g. župniku, postajenačelniku in županu pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju.

Celje-Sv. Jurij ob juž. žel., dne 24. julija 1933.

8441 Zahujoči rodbini:

Gumzejeva-Drugovičeva.

Franc Oven

posestnik

dne 23. t. m. po kratki mučni bolezni previden s tolažili sv. vere mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega pokojnika se vrši v torek, dne 25. t. m. ob 4. uri popoldne izpred hiše žalosti Cesta v Mestni log 4 na pokopališču k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 24. julija 1933.

Zahujoča rodbina Oven.

8441

8441

8441

8441

8441

8441

8441

8441

8441

8441

8441

8441

8441

8441

8441

8441

8441

8441

8441